

**STRATEGIE PREVENCE
A SNIŽOVÁNÍ ŠKOD SPOJENÝCH
SE ZÁVISLOSTNÍM CHOVÁNÍM
VE MĚSTĚ FRÝDKU-MÍSTKU
NA OBDOBÍ
2021-2027**

FRÝDEK ≈ MÍSTEK

**Strategie prevence a snižování škod spojených
se závislostním chováním ve městě
Frýdku-Místku na období
2021-2027**

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Popis drogové scény a situace ve městě Frýdku-Místku	4
3. Vyhodnocení Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020... 9	
4. Tvorba Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027	25
5. Klíčové subjekty a systém koordinace.....	26
5.1 Statutární město Frýdek-Místek	26
5.2 Strategické materiály města Frýdek-Místek	29
5.3 Financování služeb a aktivit v oblasti protidrogové politiky	31
6. Služby participující na realizaci protidrogové politiky	33
6.1 Sociální služby zabývající se prevencí nebo léčbou závislostí na návykových látkách a patologického hráčství ve Frýdku-Místku.....	33
6.2 Další služby	38
7. SWOT analýza protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku	46
8. Cílové oblasti protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2021-2027	48
8.1 Prevence rizikového a závislostního chování	50
8.2 Dostupnost služeb a aktivit pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí.....	56
8.3 Minimalizace rizik souvisejících s užíváním návykových látek.....	60
8.4 Koordinace a spolupráce subjektů participujících v protidrogové oblasti.....	62
8.5 Snižování dostupnosti návykových látek	64
Seznam použitých zkratk	66
Seznam zdrojů	67
Seznam obrázků.....	68
Seznam tabulek.....	68

1. Úvod

„Užívání návykových látek, vznik a rozvoj závislostního chování je komplexní a mnohvrstevný jev s řadou vzájemně se ovlivňujících potencionálních rizik pro jedince i pro společnost. Jde zejména o jeho negativní sociální, zdravotní, trestněprávní, bezpečnostní a ekonomické dopady, které nepříznivě ovlivňují zdravý vývoj jednotlivců i společnosti ve všech uvedených aspektech.“ (Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027)

Užívání návykových látek, resp. závislostní chování, představuje společenský problém, avšak tvorba opatření pro snížení výskytu či dokonce eliminaci tohoto jevu je náročný a dlouhodobý proces. S vývojem informačních technologií je spojena hrozba v podobě rozvoje nelátkových závislostí, ať už se jedná o závislosti technologické (např. netolismus) či závislosti spojené s vlivem moderní doby (oniomanie, workoholismus, orthorexie aj.). Další hrozbu mohou představovat syntetické drogy, k jejichž výrobě jsou využívány nové látky. V roce 2019 bylo v České republice nahlášeno celkem 52 nových psychoaktivních látek.

Protidrogová politika v České republice je založena na systému vertikální a horizontální koordinace a její realizace probíhá na národní, krajské a místní úrovni. Klíčovým koncepčním dokumentem na národní úrovni je *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027*, jejíž cílem je předcházení a snižování zejména zdravotních, sociálních, ekonomických i nehmotných škod vyplývajících z užívání návykových látek, hazardního hraní a dalšího závislostního chování a z existence legálních i nelegálních trhů s návykovými látkami, hazardním hraním a dalšími produkty se závislostním potenciálem. Realizace protidrogové politiky na krajské úrovni vyplývá z odst. 1 § 29 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, přičemž závazným dokumentem je *Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Moravskoslezském kraji na období 2021-2027*, která zahrnuje aktivity zaměřené na oblast prevence, vzdělávání, metodické podpory, koordinace a plánování služeb.

Statutární město Frýdek-Místek realizuje protidrogovou politiku skrze Strategii prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027, která vychází z protidrogových strategií na národní i krajské úrovni se zaměřením na plnění jejich cílů na místní úrovni a také ze SWOT analýzy protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku.

2. Popis drogové scény a situace ve městě Frýdku-Místku

Dle údajů Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti patří konopné látky mezi nejčastěji užívanou nelegální drogu v České republice, kdy je patrný mírný pokles míry prevalence užití konopných látek v obecné populaci ve věku 15-64 let. Za relativně stálou lze považovat míru aktuálního užívání extáze, pervitinu, kokainu a halucinogenních hub mezi mladými, přičemž v posledních letech dochází k mírnému poklesu aktuálního užívání pervitinu a k mírnému nárůstu užívání kokainu.

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027 uvádí odhad počtu osob v České republice, které nesou riziko vzniku závislosti, a jsou ohroženi případnými společenskými, zdravotními a sociálními problémy, následovně:

- 2 mil. denních kuřáků,
- 1,6 mil. rizikových uživatelů alkoholu (z toho přibližně 600 tis. tvoří denní konzumenti),
- 900 tis. osob zneužívajících sedativa a hypnotika,
- 125 tis. rizikových uživatelů konopí,
- 80-120 tis. patologických hráčů,
- 45 tis. injekčních uživatelů pervitinu a opiodů.

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (dále jen „ÚZIS ČR“) je organizační složkou státu, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví. ÚZIS ČR správcem Národního zdravotnického informačního systému (dále jen „NZIS“). NZIS je jednotný celostátní informační systém veřejné správy, v němž jsou shromažďovány a zpracovány osobní a další údaje ze základních registrů orgánů veřejné správy, ministerstev, od poskytovatelů zdravotních služeb, případně dalších osob. NZIS zpracovává analýzy a poskytuje statistické výstupy v oblasti návykových látek a patologického hráčství. Z dat poskytnutých ÚZIS ČR je mezi lety 2015 až 2019 patrný pokles pacientů s diagnózou patologické hráčství, a to jak v okrese Frýdek-Místek, tak i ve městě Frýdek-Místek. Přibývají však pacienti, kterým byly diagnostikovány poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek (viz tabulky 1 až 4). Pokles pacientů s diagnózou patologického hráčství mohl být ovlivněn legislativními změnami. Dne 01. 01. 2017 nabyl účinnosti zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, který upravil podmínky provozování hazardních her na území České republiky a působnost správních orgánů v oblasti provozování hazardních her. V návaznosti na výše uvedený zákon vydalo statutární město Frýdek-Místek obecně závaznou vyhlášku č. 2/2017 o regulaci provozování hazardních her, která zakázala na území města Frýdku-Místku provozování binga, technických her, živých her a turnajů malého rozsahu.

Tabulka 1: Přehled počtu pacientů s diagnózou F63.0¹ v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví v okrese Frýdek-Místek v letech 2015-2019

Rok	Celkem	Věková kategorie		Pohlaví	
		0-19 let	20 a více let	Muži	Ženy
2015	25	1	24	25	0
2016	21	0	21	18	3
2017	10	0	10	9	1
2018	13	0	13	11	2
2019	6	0	6	4	2

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Tabulka 2: Přehled počtu pacientů s diagnózou F10-F19² v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví v okrese Frýdek-Místek v letech 2015-2019

Rok	Celkem	Věková kategorie		Pohlaví	
		0-19 let	20 a více let	Muži	Ženy
2015	856	14	842	574	282
2016	872	11	861	591	281
2017	876	8	868	594	282
2018	975	8	967	673	302
2019	917	12	905	617	300

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Tabulka 3: Přehled počtu pacientů s diagnózou F63.0³ v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví ve městě Frýdek-Místek v letech 2015-2019

Rok	Celkem	Věková kategorie		Pohlaví	
		0-19 let	20 a více let	Muži	Ženy
2015	17	0	17	17	0
2016	9	0	9	8	1
2017	4	0	4	4	0
2018	2	0	2	2	0
2019	1	0	1	1	0

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Tabulka 4: Přehled počtu pacientů s diagnózou F10-F19⁴ v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví ve městě Frýdek-Místek v letech 2015-2019

Rok	Celkem	Věková kategorie		Pohlaví	
		0-19 let	20 a více let	Muži	Ženy
2015	388	9	379	263	125
2016	385	6	379	267	118
2017	381	2	379	264	117
2018	395	3	392	276	119
2019	396	4	392	261	135

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

¹ patologické hráčství

² poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek

³ patologické hráčství

⁴ poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek

Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Mezi lety 2015 a 2019 je patrný mírný nárůst počtu klientů závislých na alkoholových i nealkoholových drogách, a to v obou poskytovaných službách, avšak počet hazardních hráčů využívajících službu Odborného sociálního poradenství se snížil. Údaje Modrého kříže v České republice, Poradny ve Frýdku-Místku, potvrzují data ÚZIS ČR, který také eviduje snížení počtu klientů s diagnózou patologického hráčství.

Tabulka 5: Přehled počtu klientů Modrého kříže v České republice, Poradny Frýdek-Místek - Odborné sociální poradenství, dle závislosti v letech 2015-2019

Druh závislosti	2015	2016	2017	2018	2019
Alkoholové drogy	58	79	91	91	76
Nealkoholové drogy	21	27	30	34	36
Hazardní hraní	31	18	15	9	6
Kombinace:					
Alkoholové drogy Hazardní hraní	4	4	1	1	1
Alkoholové drogy Nealkoholové drogy	5	6	7	7	13
Nealkoholové drogy Hazardní hraní	2	3	2	-	3
Alkoholové drogy Nealkoholové drogy Hazardní hraní	-	1	1	-	-
Celkem	121	138	147	142	135

Zdroj: Údaje organizace Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Tabulka 6: Přehled počtu klientů Modrého kříže v České republice, Poradny Frýdek-Místek – Služba následné péče, dle závislosti v letech 2015-2019

Druh závislosti	2015	2016	2017	2018	2019
Alkoholové drogy	29	31	29	39	43
Nealkoholové drogy	4	8	9	19	15
Kombinace:					
Alkoholové drogy Hazardní hraní	2	2	1	-	-
Alkoholové drogy Nealkoholové drogy	-	2	5	5	2
Nealkoholové drogy Hazardní hraní	-	-	1	-	1
Alkoholové drogy Nealkoholové drogy Hazardní hraní	1	-	-	-	-
Celkem	36	43	45	63	61

Zdroj: Údaje organizace Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Renarkon, o. p. s.

Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek zpracovává každoroční hodnocení efektivity služby, které zahrnuje informace o počtu a struktuře jednotlivých klientů a přehled využití poskytovaných služeb. Průměrný věk klientů služby v letech 2015-2017 byl relativně stabilní a pohyboval se v rozpětí 30,5 - 31,5 let, v letech 2018 a 2019 se průměrný věk klientů pohyboval v rozmezí 32,5 - 34 let. Převážnou část klientů služby tvořili uživatelé pervitinu, poté uživatelé konopných drog, alkoholu a jiných. Ve sledovaném období se zvýšil počet klientů využívajících služby harm reduction, kdy došlo k navýšení počtu kontaktů a počtu vyměněných injekčních setů.

Renarkon, o. p. s., Terénní program Frýdecko-Místecko poskytoval služby především uživatelům pervitinu, posléze uživatelům alkoholu. Pracovníci služby rovněž evidovali zvyšující se počet klientů využívajících služby harm reduction, počet kontaktů i počet vyměněných injekčních setů.

Tabulka 7: Přehled počtu klientů Kontaktního a poradenského centra Renarkon, o. p. s., dle primární drogy v letech 2015-2019

Druh drogy	2015	2016	2017	2018	2019
Pervitin	239	263	250	241	251
Heroin	2	4	2	2	2
Těkavé látky	1	2	3	1	1
Konopné drogy	10	11	7	7	8
Subutex	1	0	1	0	0
Jiný opiát	-	2	1	0	0
Akohol	-	8	12	21	20

Zdroj: Údaje organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek

Tabulka 8: Přehled počtu klientů Kontaktního a poradenského centra Renarkon, o. p. s., dle využitých služeb

Služba	2015	2016	2017	2018	2019
Individuální poradenství	94	85	89	85	140
Práce s rodinou	166	155	103	99	101
Sociální práce	123	127	109	90	91
Krizová intervence	3	3	10	1	3
Hygienický servis	109	108	97	90	94
Potravinový servis	172	176	165	161	159
Zdravotní servis	26	21	27	20	21
Harm reduction	163	197	194	204	2013

Zdroj: Údaje organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek

Odbor bezpečnostních rizik a prevence kriminality

Odbor bezpečnostních rizik a prevence kriminality Magistrátu města Frýdku-Místku realizoval v roce 2017 projekt „*Pocitové mapy*“, jehož cílem bylo vytipovat na území města Frýdku-Místku místa s výskytem sociálně-patologických jevů. Respondenti, dle jejich názorů či zkušeností, označili na mapě místa:

- kde si děti rády hrají,
- kde se necítí bezpečně,
- kde děti kouří či pijí alkohol,
- kde se dají sehnat drogy,
- kde se vyskytuje šikana,
- kde děti užívají návykové látky.

Do projektu se zapojilo celkem 1945 respondentů, z toho přibližně 600 žáků II. stupně základních škol. Oblasti, které respondenti považovali za problémové, se nacházely na celém území města Frýdku-Místku, a to dle místa bydliště respondentů a příp. navštěvované školy. Nejčastější výskyt sociálně-patologických jevů byl respondenty zaznamenán v okolí Obchodního centra Frýda, na sídlišti Slezská a ul. Míru. Závěry projektu byly předány Policii České republiky pro jejich interní potřebu, přičemž odbor bezpečnostních rizik a prevence kriminality Magistrátu města Frýdku-Místku dle výsledků šetření každoročně upravuje Program prevence kriminality statutárního města Frýdek-Místek.

3. Vyhodnocení Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Vzhledem ke skutečnosti, že zpracování Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027 probíhalo již v průběhu roku 2020 a vyhodnocování jednotlivých cílů za daný rok probíhá vždy v roce následujícím, je v této kapitole vyhodnoceno pouze plnění cílů v období 2015-2019.

Cíle stanovené ve Strategii protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020 byly zaměřeny na oblast primární prevence, sociálních služeb pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí, minimalizace rizik spojených s užíváním návykových látek a závislostním chováním (harm reduction), koordinace subjektů participujících v protidrogové oblasti, informovanosti veřejnosti o protidrogové prevenci a snižování dostupnosti drog.

Primární prevence

Cíl č. 1 Zajištění dostupnosti preventivních aktivit volnočasového charakteru vedoucích k eliminaci sociálně-patologických jevů v oblasti SVL (ulice Míru, Dlouhá, Sokolská, V. Vantucha, Křížíkova, Hutní a Skautská).

Za účelem preventivního působení na děti a rodiče s cílem eliminovat výskyt nežádoucích sociálně patologických jevů v sociálně vyloučených lokalitách realizovalo oddělení sociální prevence odboru sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku ve spolupráci s Charitou Frýdek-Místek, Dobrovolnickým centrem ADRA, organizací Renarkon, o. p. s., a dalšími volnočasové a preventivní aktivity. Při vytváření volnočasových a preventivních akcí aktivně spolupracovaly všechny výše uvedené organizace navzájem mezi sebou. Jedním z cílů těchto akcí bylo informovat obyvatele sociálně vyloučených lokalit o sociálních službách působících nejen v lokalitě, ale i mimo ni, a seznámit je s činností služeb. Mezi nejvýznamnější volnočasové a preventivní akce, které byly realizovány, patří Romipen a Záření. Akce Romipen byla pořádána každoročně, již od roku 2007, za účelem oslav Mezinárodního dne Romů. Akce Záření byla také připravována každoročně, a to od roku 2015, přičemž se primárně zaměřovala na potírání negativních jevů ohrožujících zdraví obyvatel. Preventivní aktivity byly zacíleny především na mladší generaci a programové náplně se profesionálně zhostily subjekty, které v lokalitě poskytují sociální služby a aktivity.

Další pravidelně pořádanou aktivitou volnočasového charakteru byly prázdninové pobyty pro děti a mládež ohroženou společensky nežádoucími jevy. Prázdninové pobyty pořádal odbor sociálních služeb MMFM a odbor sociální péče MMFM ve spolupráci s Městskou policií Frýdek-Místek.

Prázdninový pobyt organizovaný odborem sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku určený dětem a mladistvým ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí byl zaměřen na výchovné, aktivizační, poznávací a preventivní aktivity. Cílem prázdninového pobytu, který pořádalo oddělení sociálně-právní ochrany dětí odboru sociální péče Magistrátu města Frýdku-Místku ve spolupráci s Městskou policií Frýdek-Místek, bylo motivovat děti k vhodnému využití volného času, ovlivnit jejich společenské a hygienické návyky, rozvoj jejich komunikace, navázání nových kamarádských vazeb a týmové spolupráce.

Tabulka 9: Přehled prázdninových pobytů pro děti a mladistvé pořádané odborem sociálních služeb MMFM v letech 2015-2017

Rok	Počet dní	Počet dětí	Finanční náklady (v Kč)
2015	7	24	98 687
2016	5	18	75 239
2017	3	18	40 965

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Tabulka 10: Přehled prázdninových pobytů pro děti pořádané odborem sociální péče MMFM v letech 2017-2019

Rok	Počet dní	Počet dětí	Finanční náklady (v Kč)
2017	6	24	130 757
2018	7	24	189 000
2019	7	24	187 200

Zdroj: Odbor sociální péče MMFM

Cíl č. 2 Podpora preventivních aktivit v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v rámci své činnosti realizovala besedy a přednášky s preventivní tematikou, podařilo se zajistit preventivní materiály a rovněž došlo k posílení stávajícího informačního servisu. Zařízení se také zaměřovala na volnočasové a prožitkové aktivity směřující k efektivnímu trávení volného času a prevenci sociálně patologických jevů.

Tabulka 11: Počty klientů nízkoprahových zařízení pro děti a mládež v letech 2015-2019

Organizace	Počet klientů 2015	Počet klientů 2016	Počet klientů 2017	Počet klientů 2018	Počet klientů 2019
Klub Nezbeda	98	110	87	69	63
Klub Kost'a	110	65	65	64	54
Klub Prostor	114	106	214	108	185

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Cíl č. 3 Realizace dlouhodobé individuální práce s dětmi a mládeží ohroženými sociálně patologickým způsobem života založená na dobrovolnické práci.

Přestože odbor sociální péče Magistrátu města Frýdku-Místku zajistil ve spolupráci s nízkoprahovými zařízeními pro děti a mládež klienty, kteří by byli vhodnými kandidáty pro zapojení do projektu, a prostřednictvím odboru sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku byly zajištěny prostory k setkávání dobrovolníka a klienta, nebyl cíl naplněn, jelikož organizaci S.T.O.P., která byla zodpovědná za realizaci projektu, se nepodařilo nasmlouvat a vyškolit dobrovolníky.

Cíl č. 4 Podpora certifikovaných a efektivních programů v oblasti protidrogové prevence na území SMFM včetně správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Za účelem zvyšování informovanosti a odborného povědomí v oblasti návykových látek a závislostí, popřípadě v oblastech dalšího rizikového chování, zajistilo statutární město Frýdek-Místek informační materiály pro děti a rodiče a realizovalo odborné konzultace pro metodiky prevence v oblasti protidrogové prevence.

V rámci osvětové kampaně pořádané odborem sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku byly vytvořeny informační materiály pro děti a rodiče, které se zaměřovaly na problematiku užívání alkoholu nezletilými. O informační materiály projevil zájem celkem 6 základních škol ve Frýdku-Místku, 2 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a terénní služba Rebel. Celkem bylo předáno 3 500 ks letáků pro děti a 1 200 ks letáků pro rodiče. Okresnímu metodikovi prevence bylo předáno cca 450 ks informačních brožur pro děti, mladistvé a jejich rodiče. Konkrétně se jednalo o letáky zaměřené na rizika užívání návykových látek, publikace pojednávající o drogové problematice ve školských zařízeních a plakáty kampaně proti kouření.

V roce 2017 zrealizovalo statutární město Frýdek-Místek 4 setkání s řediteli škol a školními metodiky prevence. Účelem těchto setkání bylo mimo jiné poskytnout ředitelům a školním metodikům prevence informace o drogové problematice, možnostech užší spolupráce se sociálními službami a předání informačních materiálů zaměřených na protidrogovou prevenci. Statutární město Frýdek-Místek dále zprostředkovalo a uhradilo školním metodikům prevence odbornou konzultaci, kterou realizovalo Centrum primární prevence Renarkon, o. p. s. Odborné konzultace se zúčastnilo 33 školních metodiků prevence. Ředitelům škol, školním metodikům prevence a odborné veřejnosti byla v roce 2019 zajištěna přednáška pracovníka Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky na téma „Návykové látky ve školním prostředí“, která se konala v rámci Konference sociálních služeb, s podtitulem Společně k druhým.

Cíl č. 5 Zajištění dostupnosti volnočasových aktivit a preventivních programů v rámci protidrogové prevence na území SMFM včetně správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Statutární město Frýdek-Místek pravidelně investovalo do obnovy i do výstavby nových certifikovaných dětských hřišť. Aktuálně jsou ve Frýdku-Místku desítky dětských hřišť a také na padesát hřišť sportovních, se streetballovými koši nebo brankami. V roce 2019 byl rovněž otevřen nově vybudovaný skatepark určený pro jízdu na skateboardu, kolečkových bruslích, koloběžce a BMX kole.

Na začátku roku 2019 zahájilo provoz Komunitní centrum, které se nachází v sociálně vyloučené lokalitě ve Frýdku-Místku, a které slouží jako zázemí pro terénní sociální pracovníky odboru sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku, pro pracovníky Charity Frýdek-Místek - Centra Pramínek a terénní služby Rebel, pro Asistenty prevence kriminality a Domovníky. Komunitní centrum poskytuje důstojné prostory pro setkávání a aktivity obyvatel sociálně vyloučené lokality a nabízí otevřený prostor umožňující lidem scházet se, společně vytvářet aktivity a řešit sdílené problémy s cílem zlepšit sociální situaci jednotlivců a komunity jako celku. Komunitní centrum umožňuje místním obyvatelům zapojit se do spoluvytváření prostředí lokality, podílet se na zlepšování kvality života místních obyvatel, získat vliv nad životními podmínkami v lokalitě a naučit se realizovat jejich občanská práva a povinnosti. V komunitním centru jsou pravidelně realizovány volnočasové a preventivní aktivity.

Preventivní certifikované programy pro školy na území statutárního města Frýdku-Místku realizovalo Centrum primární prevence Renarkon, o. p. s. Preventivní programy a přednášky zaměřené na preventivní tematiku zajišťovaly i jiné sociální služby jako Charita Frýdek-Místek, Centrum nové naděje, z. ú., a další, avšak tyto již nebyly certifikovány.

Tabulka 12: Přehled preventivních programů realizovaných Centrem primární prevence Renarkon, o. p. s., ve školách a školských zařízeních na území SMFM v letech 2015-2020

Školní rok	Počet programů	Počet žáků
2015/2016	141	3207
2016/2017	85	1864
2017/2018	87	1890
2018/2019	83	1564
2019/2020	68	1589

Zdroj: Centrum primární prevence Renarkon, o. p. s.

Sociální služby pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí

Cíl č. 6 **Prevence a odborná pomoc s řešením problémů v souvislosti s užíváním návykových látek nealkoholového typu.**

Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek realizovalo v roce 2015 dva odborné poradenské programy, a to „Je to Tvoje šance“ a „Nový život“. Oba programy byly finančně podpořeny z Programu prevence kriminality statutárního města Frýdek-Místek.

Projekt „Je to Tvoje šance“ se zaměřoval na prevenci a pomoc v souvislosti s užíváním návykových látek nealkoholového typu a byl určen dětem a mládeži ve věku 13-18 let. Do programu se zapojilo 6 klientů, výše finanční podpory ze strany statutárního města Frýdku-Místku činila 38 000 Kč.

Projekt „Nový život“ byl realizován ve spolupráci s oddělením sociálně-právní ochrany dětí odboru sociální péče Magistrátu města Frýdku-Místku a nabízel poradenskou pomoc rodičům závislým na návykových látkách a rodičům, kteří byli ohroženi závislostí. V roce 2015 program využilo 8 klientů, výše finanční podpory ze strany statutárního města Frýdku-Místku činila 48 400 Kč.

Projekt „Nový život“ pokračoval i v roce 2016. Program byl poskytnut 5 klientům, výše finanční podpory ze strany statutárního města Frýdku-Místku dosahovala částky 48 400 Kč. Uvedené programy byly po vyhodnocení jejich potřebnosti a účelnosti ukončeny a aktivity realizované v rámci programů byly zahrnuty mezi standardní činnosti centra.

Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek, uskutečnil v letech 2017-2019 projekt „Zkus to s námi“, který vycházel z potřeb odboru sociální péče Magistrátu města Frýdku-Místku. Projekt byl určen dětem a mladistvým ve věku 13-18 let, u kterých nedošlo k nápravě domluvou ze strany pracovníků sociálního poradenství pro mládež, a u kterých byl zaznamenán problém s návykovými látkami, patologickým hraním a/nebo netolismem. Program byl finančně podpořen z Programu prevence kriminality statutárního města Frýdek-Místek.

Tabulka 13: Přehled realizace projektu „Zkus to s námi“ v letech 2017-2019

Rok	Počet klientů	Počet intervencí	Výše poskytnuté dotace SMFM (v Kč)
2017	9	232	88 000
2018	11	264	88 000
2019	9	287	80 000

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Cíl č. 7 Podpora projektu poradenské a socioterapeutické práce s mladistvými uživateli alkoholových, nealkoholových drog, mladistvými ohroženými závislostí na patologické hře a jejich blízkými.

Plnění cíle se zakládalo na zajištění odborně kvalifikovaného pracovníka pro výkon práce. Subjektem zodpovědným za realizaci opatření vedoucího k naplnění cíle byl Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek. Cíl byl naplněn, jelikož služby poradny zajišťovali tři terapeuti, přičemž jeden z nich zároveň vykonával funkci vedoucího poradny a sociálního pracovníka.

Práce s mladistvými klienty od 15 let probíhala a i nadále probíhá ve službě Odborné sociální poradenství a zaměřuje se na prevenci rozvoje závislosti na alkoholu, nelegálních drogách a hazardní hře, zvýšení informovanosti o dané problematice, dále na rozvoj motivace klientů ke změně rizikového životního stylu a převzetí zodpovědnosti za svůj život. Služba se zaměřuje na podporu a rozvoj jejich smysluplné aktivity a bezpečného trávení volného času. U závislých mladistvých uživatelů /hráčů pak probíhá léčba závislosti se všemi aspekty. Při práci s rodinnými příslušníky mladistvých služba cílí na zvýšení informovanosti o dané problematice, nalézání možností pro lepší komunikaci v rodině, způsobů, jak motivovat dospívajícího ke změně a v neposlední řadě na emoční podporu v náročné životní situaci.

V roce 2015 realizoval Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek projekt SIM – Specifické intervence pro mladistvé, financovaný evropským sociálním fondem. Pracovník měl v tomto roce na práci s mladistvými vymezenou část úvazku a byly zde také prostředky (časové i finanční) na propagaci a spolupráci s dalšími odborníky, kteří byli v kontaktu s mladistvými – propagace ve školách, u lékařů, v NZDM, SVP atd. – letáky, osobní schůzky, proto byl počet intervencí v tomto roce vysoký. V letech 2017-2019 se značná část práce s mladistvými a jejich rodinami, zejména dlouhodobější spolupráce, přenesla do programu „Zkus to s námi“ určeného pro klienty kurátorů pro mládež (údaje za program „Zkus to s námi“ nejsou v tabulce zahrnuty). V tabulce je tak zdánlivě pokles počtu intervencí, zatímco reálně intervence s mladistvými v součtu za program i ve službě Odborné sociální poradenství narůstají.

Tabulka 14: Přehled poradenské a socioterapeutické práce s mladistvými uživateli alkoholových, nealkoholových drog, mladistvými ohroženými závislostí na patologické hře a jejich blízkými v letech 2015-2019 - Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Rok	Počet klientů	Počet intervencí	Finanční náklady (v Kč)
2015	37	669	338 476
2016	35	217	179 000
2017	33	372	183 935
2018	32	232	198 000
2019	34	382	220 000

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Cíl č. 8 Realizace zvyšování odbornosti u stávajících pracovníků sociálních služeb (v dostatečném počtu) pro výkon poradensko-terapeutické práce s mladistvými i zletilými uživateli alkoholových, nealkoholových drog, případně osobami ohroženými závislostí na patologické hře a rovněž jejich blízkými.

Odbornost pracovníků Modrého kříže v České republice, Poradny Frýdek-Místek, a pracovníků organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktního a poradenského centra Frýdek-Místek, byla pravidelně zvyšována. Pracovníci obou výše uvedených služeb se každoročně vzdělávali v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci zvyšování odbornosti pro výkon poradensko-terapeutické práce s mladistvými i zletilými uživateli alkoholových, nealkoholových drog, osobami ohroženými závislostí na patologické hře a rovněž s jejich blízkými osobami absolvovali pracovníci Modrého kříže v České republice, Poradny Frýdek-Místek, akreditovaný kurz „Komunikace s klienty užívajícími návykové látky - zaměřeno na děti a mladistvé“.

Tabulka 15: Výše vynaložených finančních prostředků na zvyšování odbornosti pracovníků organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktního a poradenského centra Frýdek-Místek v letech 2015-2019

Rok	Celkem (v Kč)
2015	36 140
2016	30 600
2017	43 500
2018	22 383
2019	16 559

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Cíl č. 9 Penitenciární služba zaměřená na uživatele návykových látek ve věznicích, kteří spadají pod správu území SMFM včetně správního obvodu obce s rozšířenou působností.

V období od 01. 10. 2015 do 31. 01. 2019 byl v České republice pod záštitou Evropské komise realizován pilotní projekt s názvem „Join Action on HIV and Co-Infection prevention and Harm reduction“ (HA-REACT), který byl zaměřen na problematiku infekčních onemocnění spojených s užíváním drog, primárně na přenos HIV infekce, hepatitidy typu C a tuberkulózy. Jedna z aktivit projektu byla zacílena na prevenci a snižování rizik přenosu infekčních onemocnění ve věznicích, a to formou distribuce kondomů a informačních materiálů. V České republice byla do výše uvedeného projektu zapojena pouze Vazební věznice Praha Pankrác. V období realizace projektu bylo ve Vazební věznici Praha Pankrác umístěno celkem 14 osob, které spadají pod správu území SMFM včetně správního obvodu obce s rozšířenou působností, avšak nelze určit, kolik z těchto osob se do projektu zapojilo, jelikož projekt byl založen na anonymním přístupu.

Minimalizace rizik spojených s užíváním návykových látek a závislostním chováním (harm reduction)

Cíl č. 10 Realizace projektů v oblasti harm reduction (v souladu s principy Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve městě Frýdku-Místku)

Cíl se zaměřoval na pokrytí města Frýdku-Místku službami harm reduction ve stávajícím rozsahu, případně jejich rozšíření adekvátně k nárůstu počtu klientů a jejich potřeb. Služby harm reduction poskytovaly a i nadále poskytují na území města Frýdku-Místku tři subjekty, a to Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek, Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek a Renarkon, o. p. s., Terénní program Frýdecko-Místecko.

Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek se zabýval snížením nepříznivých sociálních a zdravotních (psychických) důsledků u osob závislých nebo osob ohrožených závislostmi.

Tabulka 16: Služby harm reduction v letech 2015-2019 - Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Rok	Počet klientů
2015	20
2016	24
2017	22
2018	22
2019	29

Zdroj: Údaje organizace Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek, zajišťovala komplexní nabídku v rámci principu harm reduction. Byl realizován výměnný program pro distribuci sterilních injekčních stříkaček a dalšího zdravotního materiálu, klientům bylo poskytováno odborné poradenství a také podpora a pomoc při řešení jejich životní situace. Služba rovněž zprostředkovala testování klientů na infekční choroby. Začátkem roku 2019 došlo k navýšení pracovního úvazku o 1,00.

Tabulka 17: Služby harm reduction v letech 2015-2019 - Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek

Rok	Počet kontaktů	Počet vydaných injekčních setů
2015	6585	58 325
2016	5591	62 494
2017	4686	60 170
2018	5618	90 234
2019	6583	90 345

Zdroj: Údaje organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek

Terénní program Frýdecko-Místecko byl na území města Frýdku-Místku realizován dva dny v týdnu s cílem zmapovat drogovou situaci, aktivně vyhledávat a kontaktovat skrytou populaci uživatelů nealkoholových drog v jejich přirozeném prostředí, minimalizovat škody vzniklé užíváním drog pro širší společnost sběrem pohozených injekčních stříkaček apod. Služba klientům poskytovala nejen výměnný program, ale také informační a poradenský servis.

Tabulka 18: Služby harm reduction v letech 2015-2019 - Renarkon, o. p. s., Terénní program Frýdecko-Místecko

Rok	Počet kontaktů	Počet vydaných injekčních setů
2015	138	348
2016	242	228
2017	93	99
2018	162	1283
2019	444	4512

Zdroj: Údaje organizace Renarkon, o. p. s., Terénní program Frýdecko-Místecko

Cíl č. 11 Monitoring drogové scény v SVL.

V období 01. 01. 2015 - 30. 09. 2015 realizovala Charita Frýdek-Místek, terénní program Rebel, monitoring drogové scény v sociálně vyloučené lokalitě ve Frýdku-Místku. V rámci projektu působili pracovníci v lokalitách ul. Míru, ul. Křížikova, Berlín a další. V uvedených lokalitách se jim podařilo navázat kontakt s cílovou skupinou, zjistit u těchto klientů jejich vztah k návykovým látkám, vést rozhovory o škodlivosti a možných rizicích při dlouhodobém užívání a nabídnout jim jiné alternativy

trávení volného času, které by pomohly klienty motivovat ke změně jejich životního stylu. Z rozhovorů s klienty vyplynulo, že klienti kouří a užívají alkohol zejména proto, že to chtějí vyzkoušet, chtějí se začlenit do skupiny vrstevníků nebo k tomu mají dispozice ze své rodiny. Jako riziková skupina se jeví dospívající kluci, kteří začali experimentovat s marihuanou, a kteří jeví známky agrese. Mladší klienti měli zájem o preventivní aktivity. Výstup z monitoringu byl zpracován formou závěrečné zprávy. Na základě provedeného monitoringu přijala terénní služba Rebel opatření, a to:

- poskytování služby terénního programu v sociálně vyloučené lokalitě i po ukončení monitoringu, a to minimálně jednou týdně,
- vzdělávání pracovníků v oblasti závislostí,
- aktualizace obsahu přednášky na téma závislosti, které pracovníci každý rok realizují na ZŠ,
- setkání s pracovníky organizace Renarkon, o. p. s., která poskytuje služby na území města,
- zakoupení preventivních pomůcek, které klientům lépe přiblíží rizika užívání návykových látek (kouřící panenka, model plic apod.).

V průběhu roku 2019 proběhl monitoring drogové scény v okolí Obchodního centra FRÝDA. Výstupy z monitoringu byly předneseny na skupině Prevence kriminality, která projednala i návrhy na opatření z výstupu, a to působení terénního programu Rebel v okolí obchodního centra, realizaci preventivních aktivit v prostorech centra a časové omezení veřejného Wi-Fi signálu.

Koordinace subjektů participujících v protidrogové oblasti

Cíl č. 12 Harmonizace a vzájemná provázanost stanovených cílů Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve městě Frýdek-Místek na příští období s cíli Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na příští období.

V rámci propojování činností a informovanosti se protidrogový koordinátor a koordinátor komunitního plánování statutárního města Frýdku-Místku v letech 2015-2019 pravidelně účastnili setkávání pracovních skupin komunitního plánování, a to především skupiny „Osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené“ a „Děti, mládež a rodina“. Na společných setkáních obou výše uvedených pracovních skupin byla projednávána tvorba nové koncepce Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a navazujících aktivit statutárního města Frýdku-Místku na období 2019-2021. Koordinátor komunitního plánování statutárního města Frýdku-Místku zápisy ze společných setkání pracovních skupin komunitního plánování evidoval, zakládal a zveřejnil

na internetových stránkách města Frýdku-Místku. Společná setkání skupin komunitního plánování a vyhotovené zápisy sloužili k získávání informací, které byly následně využity jako podklad při tvorbě Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027.

Tabulka 19: Přehled realizovaných setkání pracovních skupin komunitního plánování v letech 2015-2019

Rok	Pracovní skupina „Děti, mládež, rodina“	Pracovní skupina „Osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené“
2015	4	3
2016	4	3
2017	6	6
2018	6	4
2019	3	3

Zdroj: vlastní

Informovanost veřejnosti o protidrogové prevenci

Cíl č. 13 Rozšíření informovanosti osob ze SVL, které vedou či jsou ohrožené rizikovým způsobem života, o drogové problematice, aktivitách a službách v rámci protidrogové politiky.

Oddělení sociální prevence odboru sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku pořádalo v letech 2015-2019 pásmo preventivních aktivit s názvem Záření. Tato akce byla primárně zaměřena na prevenci a osvětu v oblasti drogové problematiky, zdravého životního stylu apod. Programové náplně se profesionálně zhostily subjekty, které v sociálně vyloučené lokalitě nabízejí sociální služby a doplňující aktivity. Na realizaci akce se každoročně podílely i služby zabývající se prevencí nebo léčbou závislostí na návykových látkách a patologického hráčství ve Frýdku-Místku. Kromě preventivních aktivit byly pro účastníky akce připraveny i přednášky zacílené na rizika spojená s dospíváním, sexualitou, partnerskými vztahy apod. Účastníci akce si mohli vyzkoušet speciální brýle „Drunk Busters“ simulující opilost a účinky tvrdých drog a shlédli preventivní film s protidrogovou tématikou.

V roce 2019 se v Komunitním centru uskutečnila schůzka obyvatel sociálně vyloučené lokality s pracovníky organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek, za účelem poskytnutí informací o drogové problematice, seznámení s činností organizace a navázání spolupráce s potencionálními klienty.

Cíl č. 14 Vzájemná informovanost o možnostech spolupráce sociálních, zdravotních a školských zařízení v oblasti protidrogové prevence na území SMFM včetně správního obvodu obce s rozšířenou působností.

V rámci naplňování cíle spolupracovaly zainteresované subjekty, konkrétně protidrogový koordinátor města Frýdku-Místku, organizace Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek, organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek a Terénní program Frýdecko-Místecko, na vytvoření a roznosu informační brožury, která obsahovala informace z oblasti drogové problematiky. Informační brožury byly následně předány zástupcům sociálních a zdravotních služeb a školským subjektům. Celkem bylo vyhotoveno 10 000 ks brožur. Tisk informačních brožur byl hrazen z rozpočtu statutárního města Frýdku-Místku.

Cíl č. 15 Rozšíření informační sítě pro veřejnost v oblasti protidrogové prevence na území SMFM včetně správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Laická i odborná veřejnost byla o protidrogové prevenci, činnostech a aktivitách v oblasti protidrogové politiky informována skrze internetové stránky města a Zpravodaje města Frýdku-Místku, jejichž prostřednictvím prezentovaly subjekty nabízené služby. Odborná veřejnost se o aktivitách realizovaných v oblasti protidrogové politiky dozvěděla také na pracovních skupinách komunitního plánování a dalších pracovních setkání.

Statutární město Frýdek-Místek prostřednictvím odboru sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku realizovalo v roce 2017 projekt „Chci vědět...“, který se zaměřoval na zlepšení informovanosti rodičů a zákonných zástupců v oblasti protidrogové prevence. Cílem projektu bylo poskytnout komplexní informační a poradenský servis těm, kteří se domnívali, že jejich děti užívají návykové látky. Samotný projekt „Chci vědět...“ měl primárně posílit informovanost rodičů v oblasti drogové problematiky. Rodiče, kteří se domnívali, že jejich děti užívají návykové látky, se mohli anonymně a bezplatně obrátit na organizace působící na území města Frýdku-Místku, které rodičům poskytly odborný poradenský servis či terapeutickou pomoc. V rámci projektu „Chci vědět...“ byl jako spolupracující subjekt osloven Modrý kříž v České republice, Poradna ve Frýdku-Místku. Přestože byly informace o realizaci projektu zveřejněny na internetových stránkách města Frýdku-Místku, ve Zpravodaji Rady města Frýdku-Místku a sděleny na pracovních skupinách komunitního plánování, rodiče a zákonní zástupci dětí a mládeže neprojevíli o informační a poradenský servis zájem. S rodiči a zákonnými zástupci bylo spolupracováno v rámci běžné činnosti Modrého kříže v České republice, Poradny ve Frýdku-Místku.

Cíl č. 16 Rozšíření informační sítě pro klienty NZDM a žáky ZŠ, studenty SŠ o dostupných sociálních službách zaměřených na protidrogovou prevenci na území SMFM včetně správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Protidrogový koordinátor města Frýdku-Místku, pracovníci organizace Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek, a pracovníci organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek a Terénní program Frýdecko-Místecko, spolupracovali na vyhotovení informačních materiálů zaměřených na protidrogovou prevenci a prezentaci poskytovaných služeb. Tyto informační materiály byly určeny žákům II. stupně základních škol, studentům středních škol a klientům nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. Bylo vypracováno 7 000 ks informačních materiálů a náklady na jejich tisk byly hrazeny z rozpočtu statutárního města Frýdku-Místku.

Pracovníci organizace Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek, a pracovníci organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek, v průběhu let 2015-2019 na základě potřeb škol a školských zařízení realizovali setkání za účelem prezentace služeb a poskytovali individuální konzultace.

Obrázek 1: Informační leták pro děti a mladistvé - Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Piješ alkohol, nebo hazardně hraješ a máš dojem, že nad tím ztrácíš kontrolu?
Je pro tebe alkohol nebo hazardní hraní jedinými způsoby jak se zbavit nudy, vyplnit prázdnou, zapomenout na problémy?
Máš problém odmítnout, když Tě ostatní kamarádi přemlouvají, aby sis dal/a?
Máš kvůli alkoholu či hazardní hře problémy doma nebo ve škole?

Odpověď/a sis na některou z otázek ano?
Nebo máš kámoše/kámošku který v tom lítá?
Hledáš odpovědi? Potřebuješ poradit?
Hledáš cestu? Nebo seš jenom zvědavěj?

Zaručujeme Ti:
Anonymitu
Bezplatnost
Mlčenlivost
Rovné jednání

Můžeš přijít jednou nebo vícrát, je to na Tobě.

PORADNA FRÝDEK-MÍSTEK
Malý Koloředov 811, 738 01 Frýdek-Místek
Tel.: 724 087 221, 595 534 445
frýdek-mistek@modrykruz.org
www.modrykruz.org

QR kód, logo Poradny Frýdek-Místek a logo Modrý kříž v České republice.

Zdroj: vlastní

Obrázek 2: Informační leták pro děti a mladistvé - Renarkon, o. p. s. - Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek

Zdroj: vlastní

Snižování dostupnosti drog

Cíl č. 17 **Dodržování legislativy veřejností v oblasti protidrogové politiky prostřednictvím kontrol policejních složek - Policie České republiky Frýdek-Místek.**

Policie České republiky v průběhu let 2015-2019 prováděla kontroly týkající se zákazu podávání a prodeje alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek nezletilým osobám, zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích, provozování hazardních a jiných podobných her, a to včetně kontrol zabezpečení hazardu před nezletilými.

Tabulka 20: Přehled kontrolních akcí zaměřených na zákaz podávání a prodeje alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek nezletilým osobám na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019

Rok	Počet kontrol	Počet přestupků
2015	5 + běžný výkon služby	67
2016	4 + běžný výkon služby	32
2017	4 + běžný výkon služby	11
2018	3 + běžný výkon služby	22
2019	3 + běžný výkon služby	22

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Tabulka 21: Přehled kontrolních akcí zaměřených na zákaz konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019

Rok	Počet kontrol	Počet přestupků
2015	Statistický přehled o počtu zjištěných přestupků nebyl veden.	
2016	Statistický přehled o počtu zjištěných přestupků nebyl veden.	
2017	běžný výkon služby	2
2018	běžný výkon služby	3
2019	běžný výkon služby	3

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Tabulka 22: Přehled kontrolních akcí zaměřených na provozování hazardních a jiných podobných her na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019

Rok	Počet kontrol	Počet přestupků
2015	2	bez zjištěného protiprávního jednání
2016	1	bez zjištěného protiprávního jednání
2017	2	bez zjištěného protiprávního jednání
2018	2	bez zjištěného protiprávního jednání
2019	2	bez zjištěného protiprávního jednání

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Tabulka 23: Počet zjištěných protiprávních jednání v oblasti potlačování výroby a distribuce drog na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019

Rok	Počet protiprávních jednání
2015	35
2016	20
2017	16
2018	90
2019	90

Zdroj: Akční plány Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Policí České republiky bylo v roce 2016 na území města Frýdku-Místku objasněno 20 protiprávních jednání v oblasti potlačování výroby a distribuce drog. V 5 případech se jednalo o výrobu nebo o pokus výroby omamně psychotropních látek, z toho tvořily 3 případy tzv. „varny“ a 2 případy pěstování konopí. Zbýlých 15 skutků bylo klasifikováno jako distribuce a držení omamně psychotropních látek. Stíháno bylo 21 pachatelů.

V roce 2017 se podařilo objasnit 16 případů na úseku drogové kriminality, přičemž se jednalo o 3 případy výroby nebo pokusu výroby omamně psychotropních látek, tzv. „varny“, 3 případy nedovoleného pěstování konopí a výroby marihuany a 10 případů distribuce a držení omamných, psychotropních látek a jedů. Celkem bylo za sledované období stíháno 18 pachatelů. V porovnání s rokem 2016 byl na území města Frýdku-Místku zaznamenán pokles, což však bylo dáno tím, že výroba a distribuce omamných, psychotropních látek a jedů se z městských aglomerací přesunula na odlehlá místa (chatoviště, vzdálenější obce apod.).

V roce 2018 objasnila Policie České republiky na území města Frýdku-Místku a jeho okolí bezmála 90 případů týkajících se různorodé trestné činnosti páchané na úseku nealkoholové toxikomanie. Ve 30 případech došlo k trestnímu stíhání v souvislosti s výrobou a distribucí pervitinu a ve 35 případech byli pachatelé trestně stíháni v souvislosti s pěstováním rostlin konopí, výroby marihuany a její distribucí. Bylo stíháno 60 pachatelů, kteří se dopustili trestné činnosti na úseku nealkoholové toxikomanie. Celkem bylo odhaleno 7 ilegálních varen pervitinu tzv. domácího typu a 16 pěstíren konopí.

V porovnání s roky 2016 a 2017 byl na území města Frýdku-Místku zaznamenán mírný nárůst, a to jak v počtu realizovaných případů, tak i pachatelů a v celkovém počtu skutků. Samotné počty realizací se odvíjely od náročnosti jednotlivých případů drogového charakteru, což bylo spojeno mimo jiné s pronikáním do dotčeného prostředí a znalostí metod a forem využívaných v rámci odhalování a vyšetřování trestné činnosti na úseku nealkoholové toxikomanie, což je rok od roku stále složitější zejména z důvodu přesunu pachatelů výroby omamných a psychotropních látek na periferie města Frýdku-Místku.

Cíl č. 18 Dodržování legislativy veřejností v oblasti protidrogové politiky prostřednictvím kontrol policejních složek - Městská policie Frýdek-Místek.

Městská Policie Frýdek-Místek v letech 2015-2019 zajišťovala dohled nad dodržováním zákazu podávání a prodeje alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek nezletilým osobám, zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích a prováděla kontrolu provozoven hazardních a jiných podobných her před nezletilými.

Strážníci Městské policie Frýdek-Místek prováděli kontroly restauračních zařízení, přičemž spolupracovali s příslušníky Policie České republiky. Hlavním cílem kontrol bylo odhalení podávání a prodeje alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek nezletilým a mladistvým osobám. V roce 2019 bylo v rámci kontrol zaměřených na dodržování zákazu podávání a prodeje alkoholických nápojů nezletilým zjištěno 11 protiprávních jednání. V rámci výkonu služby kontrolovali strážníci Městské policie Frýdek-Místek veřejná prostranství se zaměřením na dodržování zákazu konzumace alkoholických nápojů. Nejčastěji byla dozorována prostranství kolem škol a školských zařízení, obchodních center a městské parky. V roce 2019 bylo odhaleno 140 případů porušení zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích.

4. Tvorba Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027

Tvorba Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027 byla zahájena v průběhu roku 2020 a na její přípravě se podíleli zaměstnanci odboru sociálních služeb Magistrátu města Frýdku, zejména pak protidrogový koordinátor a koordinátor komunitního plánování, zástupci organizací zabývajících se prevencí nebo léčbou závislostí na návykových látkách a patologického hráčství ve Frýdku-Místku, odborná veřejnost a další. Za účelem tvorby strategie se uskutečnila setkání odborníků zabývajících se drogovou problematikou. Výstupem byla SWOT analýza protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku a formulace cílových oblastí protidrogové politiky, a to včetně konkrétních opatření.

Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027 byla zpracována na období šesti let z důvodu zachování návaznosti na národní i krajskou protidrogovou strategii. V případě potřeby aktualizace přijatých cílů či opatření, zejména z důvodu legislativních či sociálních změn, je toto možné učinit po projednání s aktéry podílejícími se na tvorbě strategie. Navrhované změny budou posléze předloženy orgánům města ke schválení.

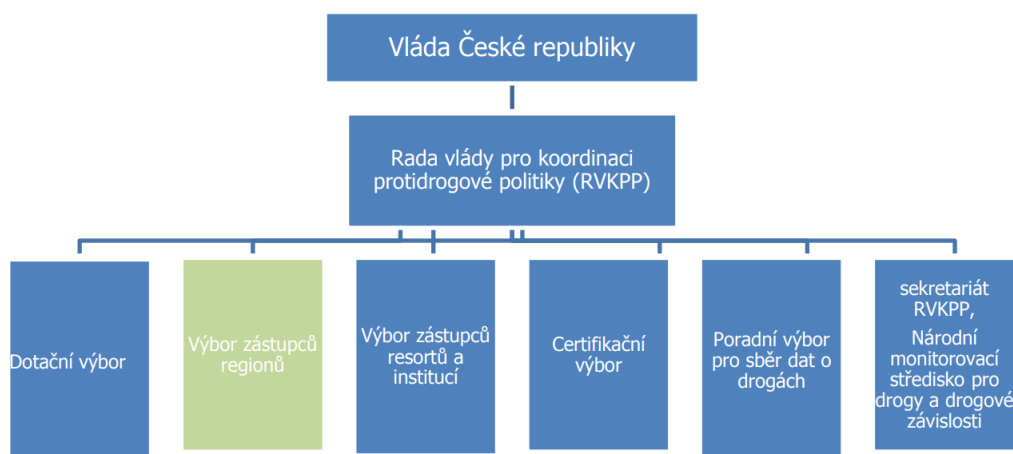
Odborná i laická veřejnost se mohla k návrhu Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027 vyjádřit v průběhu připomínkového řízení prostřednictvím webových stránek města Frýdku-Místku a elektronické pošty.

5. Klíčové subjekty a systém koordinace

Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky ve svém metodickém doporučení pro realizaci protidrogové politiky v krajích a obcích a její koordinaci uvádí, že smyslem koordinace protidrogové politiky je snaha o zapojení, podporu a motivaci odpovědných subjektů do řešení problémů v konkrétních oblastech protidrogové politiky a přispívat tak k vytváření a zavádění účinných opatření.

Za koordinaci protidrogové politiky na národní úrovni zodpovídá Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (dále jen „RVKPP“), která je stálým poradním, iniciačním a koordinačním orgánem vlády České republiky. Příprava dokumentů protidrogové politiky a oblast financování programů protidrogové politiky spadá do gesce sekretariátu RVKPP. Roli sekretariátu RVKPP vykonává Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, které je odborným výkonným, metodickým a koordinačním pracovištěm pro sběr, analýzu, interpretaci a distribuci dat o drogách a závislostech v České republice.

Obrázek 3: Systém koordinace protidrogové politiky na národní úrovni

Zdroj: Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015-2020

5.1 Statutární město Frýdek-Místek

Realizace protidrogové politiky na území obce je vymezena zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že vláda, ministerstva a územní samosprávné celky mají povinnost provádět opatření k ochraně zdraví populace před škodlivými účinky návykových látek a návykového chování, přičemž při realizaci protidrogové politiky postupují ve vzájemné součinnosti.

Statutární město Frýdek-Místek přijímá protidrogovou politiku jako veřejný závazek, jehož cílem je napomoci k ochraně veřejného zdraví a ke snižování škod spojených se závislostním chováním.

Dle odst. 2 § 29 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, má obec v samostatné působnosti realizovat protidrogovou politiku na území obce a v případě potřeby může zřídit funkci místního koordinátora pro protidrogovou politiku.

Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky ve svém metodickém doporučení definuje základní činnosti protidrogového koordinátora obce:

- místní protidrogový koordinátor má roli koordinační, iniciativní, organizační a poradní,
- spolupracuje a organizuje součinnost všech místních složek - školství, zdravotnictví, sociální služby apod.,
- průběžně soustřeďuje informace o vývoji situace v oblasti užívání návykových látek a hazardního hráčství na území obce, zabezpečuje jejich vyhodnocení a podává iniciativní návrhy řešení problémových situací orgánům města,
- zajišťuje odborné podklady pro rozhodování obce ve věcech protidrogové problematiky a prevence sociálně - rizikových jevů apod.

Mezi další, rozšířené činnosti, které by měl protidrogový koordinátor obce vykonávat podle výše uvedeného metodického doporučení, patří zejména evidence organizovaných projektů s protidrogovou tématikou na území obce a zařízení pro prevenci, poradenství, léčbu a rehabilitaci závislostí na území České republiky, spolupráce na přípravě a realizaci preventivních aktivit v oblasti rizikového chování, účast na jednání odborných koordinačních orgánů a další.

Odbor sociálních služeb

Garantem protidrogové politiky na území statutárního města Frýdku-Místku je odbor sociálních služeb Magistrátu města Frýdku-Místku, který má ve své organizační struktuře zřízenou pozici protidrogového koordinátora. Základní povinnosti protidrogového koordinátora jsou vymezeny v jeho pracovní náplni a zahrnují:

- zajištění protidrogové politiky na katastrálním území města Frýdku-Místku, mapování a vyhodnocování vývoje situace na drogové scéně, provádění odborné práce související s prevencí drogových závislostí, organizace a koordinace preventivních protidrogových aktivit,
- zpracování, kontrolu a vyhodnocení strategie protidrogové politiky,
- evidenci odborných zařízení zaměřujících se na prevenci závislostí, léčbu a rehabilitaci drogově závislých, a to včetně poskytnutí odborného poradenství,

- spolupráci se školskými zařízeními, se subjekty v oblasti protidrogových aktivit, s krajským protidrogovým koordinátorem a s Národní protidrogovou centrálou.

Protidrogový koordinátor je také zapojen do procesu komunitního plánování ve městě Frýdku-Místku.

Odbor sociální péče

Odbor sociální péče Magistrátu města Frýdku-Místku realizuje Systém včasné intervence (dále jen „SVI“) v rámci obce s rozšířenou působností a organizuje činnost Týmu pro mládež. Cílem SVI je nastavení efektivní spolupráce mezi institucemi zabývajícími se péčí o ohrožené děti a jejich rodiny, přičemž spolupráce je podpořena jednotným informačním systémem, který umožňuje rychlé elektronické předávání informací. Činnost Týmu pro mládež je zaměřena na mapování sociopatologických jevů a na tvorbu opatření k jejich prevenci či nápravě. Členy Týmu pro mládež jsou zástupci odboru sociální péče Magistrátu města Frýdku-Místku, Městské policie Frýdek-Místek, Policie ČR, justičních orgánů, Probační a mediační služby Frýdek-Místek, Pedagogicko-psychologické poradny ve Frýdku-Místku a Střediska výchovné péče Frýdek-Místek.

Odbor bezpečnostních rizik a prevence kriminality

Odbor bezpečnostních rizik a prevence kriminality Magistrátu města Frýdku-Místku (dále jen „OBRaPK MMFM“) je dalším aktérem podílejícím se na realizaci protidrogové politiky na území statutárního města Frýdku-Místku. OBRaPK MMFM při výkonu své činnosti spolupracuje s Městskou policií Frýdek-Místek, Policií ČR a nevládními organizacemi v rámci programů prevence kriminality a protidrogové politiky a poskytuje neinvestiční dotace v oblasti prevence kriminality a protidrogové prevence. OBRaPK MMFM také vykonává činnost manažera prevence kriminality, který se podílí na přípravě strategií prevence kriminality a jiných koncepčních materiálů, vede pracovní skupinu prevence kriminality a v neposlední řadě analyzuje vývoj kriminality a dalšího protiprávního jednání na území města Frýdku-Místku.

Další klíčové subjekty

Klíčovými subjekty podílejícími se na realizaci protidrogové politiky na území statutárního města Frýdku-Místku jsou také:

- Městská policie Frýdek-Místek,
- organizace zabývající se prevencí nebo léčbou závislostí na návykových látkách a patologického hráčství ve Frýdku-Místku,
- školy a školská zařízení realizující Minimální preventivní programy,
- zdravotnická zařízení poskytující specializovanou péči v oblasti léčby závislostí a další.

5.2 Strategické materiály města Frýdek-Místek

Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020

Opatření a aktivity uvedené ve Strategii protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020 byly zaměřeny na oblast primární prevence, minimalizace rizik spojených s užíváním návykových látek a závislostním chováním (harm reduction), koordinace subjektů participujících v protidrogové oblasti, informovanost veřejnosti o protidrogové prevenci a snižování dostupnosti drog. Všechny výše uvedené oblasti jsou zhodnoceny ve Strategii protidrogové politiky města Frýdku-Místku na období 2021-2027 (Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním ve městě Frýdku-Místku na období 2021-2027).

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a navazujících aktivit statutárního města Frýdku-Místku na období 2019-2021

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a navazujících aktivit statutárního města Frýdku-Místku na období 2019-2021 je strategický dokument, který definuje východiska procesu plánování sociálních služeb na dané období, a který obsahuje konkrétní cíle a opatření vedoucí k řešení nepříznivých sociálních situací občanů města Frýdku-Místku. Střednědobý plán zahrnuje i cíle, které jsou provázány s protidrogovou politikou, a to „Podpora stávajících sociálních služeb“, „Zajištění informovanosti o sociálních službách a navazujících aktivitách“, „Podpora rodin s dětmi ve schopnostech řešit svou nepříznivou sociální situaci“, „Rozšíření možnosti trávení volného času dětí a mládeže“, „Podpora poskytování odborné pomoci rodinám, dětem a mládeži“, „Nastavení funkční spolupráce se základními školami ve městě“ a „Podpora rozvoje spolupráce se zdravotnickým sektorem“.

Strategický plán rozvoje statutárního města Frýdku-Místku na období 2012-2025

Strategický plán rozvoje statutárního města Frýdku-Místku na období 2012-2025 vymezuje základní směry budoucího vývoje města, kterých chce docílit prostřednictvím stanovených prioritních oblastí a cílů. Na Strategický plán rozvoje statutárního města Frýdku-Místku bezprostředně navazuje tzv. *Akční plán*, což je strategický dokument stanovující aktuální priority realizace dlouhodobé strategie rozvoje města. Akční plán je přehledem konkrétních akcí plánovaných na určité období.

Strategický plán rozvoje statutárního města Frýdku-Místku na období 2012-2025 je zaměřen rovněž na oblasti, které jsou úzce spojeny či se dotýkají aktivit protidrogové politiky. V rámci oblasti „Vzdělávání, volnočasové aktivity a cestovní ruch“ jsou stanovena opatření zaměřená na podporu vzdělávání a školství ve městě, což zahrnuje i preventivní činnost, a také na rozšíření stávajících nabídek volnočasových aktivit - vybudování a rozvoj dětských hřišť, sportovišť a výstavbu volnočasových areálů pro mládež. Oblast „Sociální služby a zdravotní péče“ své aktivity cílí podporu a zvyšování

kvality sociálních služeb, na rozvoj programů prevence kriminality, podporu a rozvoj programů prevence užívání návykových látek včetně podpory zdravého způsobu života bez drog, tabákových výrobků a alkoholu, snižování rizik spojených s užíváním návykových látek (harm reduction) a další.

Plán prevence kriminality statutárního města Frýdek-Místek na léta 2021-2025

Plán prevence kriminality statutárního města Frýdek-Místek na léta 2021-2025 se prioritně zaměřuje na cílovou skupinu dětí a mládeže. Z rozpočtu statutárního města Frýdek-Místek jsou podpořeny programy zacílené na snížení výskytu sociálně-patologického chování u dětí a mládeže, zejména pak užívání nelegální drog, alkoholu, cigaret a hraní na automatech, dále pak volnočasové a vzdělávací aktivity pro děti a mládež ohrožené sociálně patologickými jevy, které je motivují k dokončení povinné školní docházky, smysluplnému trávení volného času, přípravě na uplatnění se na pracovním trhu, a které působí jako prevence rizikového chování. Rovněž je podpořena individuální práce s dětmi s rizikovými projevy chování a jejich rodinami. Plán prevence kriminality má stanoveny priority a aktivity, které se prolínají s protidrogovou oblastí:

- Podpora vzniku a rozvoje programů a projektů zaměřených na nácvik společensky žádoucích hodnot, sebeovládání, socializaci, komunikaci, řešení sporů, zvládnutí agrese, zvládnutí nevhodného či patologického chování dětí, například ve svépomocných skupinách a v jiných formách aktivit.
- Práce s rodinami s dětmi ohroženými sociálním vyloučením. Předcházení a eliminace rizik souvisejících s problémy soužití majority a minority. Preventivní působení proti negativním jevům s vyšším výskytem v sociálně vyloučených lokalitách (např. lichva, domácí násilí, závislosti aj.).
- Ochrana dětí před škodlivými účinky alkoholu, návykových látek a dalších závislostí (jako je gambling, netolismus aj.) a odborná práce s těmito dětmi i ve věku pod 15 let.
- Zajištění dostupnosti bezplatných krátkodobých intervenčních programů pro základní či střední školy ve Frýdku-Místku (maximálně ve výši tří setkání k jednomu problému u jedné školy). Školám budou k dispozici externí odborníci (např. psycholog, intervent, adiktolog, aj.), kteří budou pracovat s dětským kolektivem v případech, kdy školy vyhodnotí intervenci jako potřebnou a nebudou mít možnost ji poskytnout z vlastních zdrojů.

Koncepce rozvoje školství statutárního města Frýdku-Místku na období 2021-2015

Koncepce rozvoje školství statutárního města Frýdku-Místku poskytuje informace o současném stavu předškolního, základního i dalšího vzdělávání a stanovuje jednotlivé záměry a cíle s ohledem na demografický vývoj a připravované změny v oblasti školství. Mezi cíle, které lze považovat za relevantní pro oblast protidrogové politiky, patří například „Podpora spolupráce SVČ Klíč s MŠ, ZŠ, SŠ a neziskovými organizacemi v oblasti vzdělávání a volnočasové aktivity“, „Podpora pohybových aktivit ve školách“ a „Podpora akce Prázdniny ve městě“.

5.3 Financování služeb a aktivit v oblasti protidrogové politiky

Financování služeb v oblasti protidrogové politiky na národní, krajské i místní úrovni je založeno na vícezdrojovém principu. Jedná se zejména o financování prostřednictvím dotačních řízení vyhlášených obcemi, kraji, ministerstvy či RVKPP. Finanční prostředky lze rovněž získat z úhrad zdravotních pojišťoven, z nadací, sbírek, od sponzorů či z Evropských strukturálních a investičních fondů.

Statutární město Frýdek-Místek podporuje služby a aktivity v oblasti protidrogové politiky prostřednictvím svých dotačních titulů a také realizuje a financuje vlastní aktivity v oblasti protidrogové politiky.

Program na podporu a rozvoj sociálních služeb

Účelem realizace programu je finanční podpora poskytovatelů registrovaných sociálních služeb, jejichž potřeba je vyjádřena ve strategických dokumentech města.

Program na podporu a rozvoj ostatních aktivit navazujících na sociální služby

Dotační program je zaměřen na podporu a rozvoj aktivit, které doplňují oblast sociální politiky na území města Frýdku-Místku. Cílem programu je zkvalitňování života a začleňování osob se zdravotním postižením a ostatních osob sociálně znevýhodněných do společnosti.

Program na podporu projektů v oblasti zdravotnictví

Mezi oblasti, které je možné z programu finančně podpořit, patří podpora a rozvoj zdravotní a následné péče a podpora preventivních programů vedoucích k výchově ke zdraví a zdravému způsobu života.

Program prevence kriminality statutárního města Frýdek-Místek

Cílem programu prevence kriminality je řešení specifických problémů města v oblasti kriminality a sociálně patologických jevů a snižování sociální exkluze marginalizovaných sociálních a etnických skupin. V rámci tohoto programu jsou finančně podpořeny mj. programy zaměřené na snížení výskytu sociálně patologického chování u dětí a mladistvých a prevenci rizikového chování. Podporovanými aktivitami jsou volnočasové a vzdělávací aktivity pro děti a mládež ohrožené sociálně patologickými jevy, které je motivují k dokončení základní školní docházky, smysluplnému trávení volného času, přípravě na uplatnění se na pracovním trhu, a které působí jako prevence rizikového chování.

Tabulka 24: Přehled poskytnutých dotací z programu Prevence kriminality v letech 2015-2019

Rok	Celkem (v Kč)
2015	317 010
2016	277 800
2017	500 720
2018	427 800
2019	800 000

Zdroj: vlastní

6. Služby participující na realizaci protidrogové politiky

6.1 Sociální služby zabývající se prevencí nebo léčbou závislostí na návykových látkách a patologického hráčství ve Frýdku-Místku

Renarkon, o. p. s.

Organizace Renarkon, o. p. s., provozuje dvě registrované sociální služby se sídlem ve městě Frýdek-Místek, které svou činností zaměřují na práci s osobami ohroženými závislostí nebo závislými na návykových látkách či patologickém hráčství, a to *Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek* a *Terénní program Frýdecko-Místecko*. Každá z těchto služeb je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti služeb pro uživatele omamných a psychotropních látek. Certifikace odborné způsobilosti deklaruje, že adiktologická služba odpovídá stanoveným odborným kritériím způsobilosti pro poskytování péče cílové skupině osob závislých nebo závislostí ohrožených a jejich blízkým.

Organizace dále provozuje registrovanou sociální službu *Terapeutická komunita Renarkon* a službu *Centrum primární prevence*, které poskytují své služby na území ORP Frýdek-Místek.

Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek

Posláním Kontaktního a poradenského centra Frýdek-Místek je pomáhat lidem v obtížné životní situaci související s užíváním návykových látek, včetně alkoholu a léků, s hraním hazardních her, sázením či jiným závislostním chováním, a jejich blízkým a ochrana veřejnosti před negativními dopady spojenými s užíváním návykových látek. Cílem služby je snížení rizikového chování klientů a zvýšení jejich informovanosti o rizicích spojených s užíváním návykových látek, stabilizace a zlepšení jejich sociálního, zdravotního a duševního stavu, zvýšení motivace ke změně situace a ukončení či snížení užívání návykových látek. Kontaktní a poradenské centrum poskytuje své služby osobám užívajícím návykové látky, včetně alkoholu a léků, osobám, které hrají hazardní hry, sázejí nebo se potýkají s jiným závislostním chováním a také jejich rodinným příslušníkům, partnerům a další blízkým osobám, a to od 11 let věku. Klienti mohou využít služeb kontaktního centra, poradenského centra nebo rodinné a etopedické poradenství.

Kontaktní centrum

Kontaktní centrum je určeno uživatelům návykových látek. V rámci činnosti centra mohou klienti využít potravinový, hygienický a informační servis. V případě potřeby je klientům poskytnuto základní zdravotní ošetření a zprostředkováno testování na hepatitidu, HIV/AIDS a syfilis. Klientům v akutní krizi je zajištěna krizová intervence. Centrum také zajišťuje výměnný program.

Poradenské centrum

Poradenské centrum se zaměřuje na osoby, které užívají návykové látky, včetně alkoholu a léků, hrají hazardní hry, sázejí nebo se potýkají s jiným závislostním chováním a také na jejich rodinné příslušníky, partnery a další blízké osoby. Klienti mohou využít individuální, párové i rodinné poradenství, terapii a sociálně-právní pomoc.

Rodinné a etopedické poradenství

Organizace již druhým rokem realizuje projekt „Rodině blíž“, který je financován z rozpočtu SMFM a je primárně určen obyvatelům města Frýdku-Místku. V rámci projektu je poskytováno rodinné, etopedické a adiktologické poradenství, které se zaměřuje na oblast vztahů mezi rodiči a dětmi, rizikového chování a dispozic k poruchám chování u dětí a mládeže apod. Dále jsou řešeny poruchy vyvolané účinkem návykových látek a nelátkové závislosti u dětí.

Terénní program Frýdecko-Místecko

Posláním Terénního programu Frýdecko-Místecko je aktivní vyhledávání a kontaktování osob ohrožených závislostí na drogách a patologickým hráčstvím v jejich přirozeném prostředí, snižování zdravotních a sociálních rizik spojených s užíváním drog a snaha o celkové zlepšení kvality života klientů, a to po zdravotní, sociální a psychické stránce a ochrana veřejnosti před negativními dopady spojenými s jejich stylem života. Svými aktivitami terénní program usiluje o motivaci uživatelů drog a patologických hráčů směrem k zodpovědnějšímu chování vůči sobě a svému okolí. Cíle služby vycházejí z přístupů snižování rizik, ochrany veřejného zdraví, nízkoprahového přístupu a potřeb cílové populace. Služba nabízí pomoc lidem ohroženým drogovou závislostí, patologickým hráčstvím a jejich blízkým, usiluje o minimalizaci škod způsobených stylem života a zlepšení zdravotního, sociálního a psychického stavu klientů a také o snížení možnosti ohrožení široké populace infekčními nemocemi jako jsou hepatitidy a HIV/AIDS.

Terénní program Frýdecko-Místecko poskytuje klientům výměnný a informační servis, poradenství a sociálně-právní pomoc. Pracovníci mohou poskytnout základní zdravotní ošetření, zprostředkovat testování na hepatitidu, HIV/AIDS a syfilis. Rovněž mohou být nápomocni při zajištění detoxikace a následné léčby. Osobám v akutní krizi je poskytnuta krizová intervence.

Terapeutická komunita Renarkon

Terapeutická komunita Renarkon se sídlem v Čeladné poskytuje služby osobám závislým na návykových látkách nealkoholového typu, které jsou starší 18 let, a které absolvovaly detoxifikační léčení a krátkodobou motivační léčbu v psychiatrické léčebně či podobném zařízení nebo motivační program v ambulantním zařízení s doloženou abstinencí pomocí testování na přítomnost nealkoholových drog minimálně 3x týdně po dobu alespoň 1 měsíce. Služba pomáhá

klientům s překonáním drogové závislosti a s nalezením cesty k trvalé abstinenci a postupnému návratu do plnohodnotného života prostřednictvím změny životního stylu, zvládnutím stresových situací, budováním zdravé sebedůvěry a převzetím zodpovědnosti za své jednání. Celková doba pobytu klienta se pohybuje v rozmezí 6,5 - 12,5 měsíců.

Terapeutická komunita pracuje na principech samoobslužné koedukované terapeutické komunity, tzn., že klienti samostatně zabezpečují podstatnou část činností spojených s každodenním chodem střediska (práce na domě, vaření, úklid, drobné opravy aj.). Resocializační proces čerpá z poznatků bio-psycho-sociálního modelu léčby drogově závislých, je založený na skupinové terapii, s důrazem na pracovní terapii. V průběhu svého pobytu prochází klient postupně čtyřmi fázemi, které jsou koncipovány tak, aby co nejlépe přispívaly k osobnostnímu přerodu směřujícímu k posílení motivace žít bez drog a navrácení se do plnohodnotného života ve společnosti. Mezi stěžejní metody a formy práce patří: vstupní zhodnocení stavu klienta, krizová intervence, individuální terapie, skupinová terapie, individuální poradenství pro rodiče a osoby blízké klientům, rodinná terapie, pracovní terapie, arteterapie, dramaterapie, prevence relapsu, základní sociální poradenství, zprostředkování kontaktu do následných zařízení, orientační testy z moči, zátěžové programy aj.

Centrum primární prevence

Centrum primární prevence se sídlem v Ostravě realizuje na území statutárního města Frýdku-Místku aktivity v oblasti specifické primární prevence, nežádoucích jevů u dětí a mládeže, vzdělávání pedagogických pracovníků a školení laické veřejnosti. Centrum primární prevence je držitelem Certifikátu pro programy školské všeobecné primární prevence a Certifikátu pro programy školské selektivní primární prevence, které uděluje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků na základě doporučení Výboru pro udělování certifikací při MŠMT.

Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek

Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek pomáhá osobám závislým na alkoholu a jiných návykových látkách, které absolvovaly ústavní nebo jinou léčbu závislostí, nebo abstinují samy bez odborné zdravotnické pomoci. Hlavním cílem služby je poskytování kvalitních služeb na odborné úrovni, které podporují změnu životní situace uživatelů služby a jejich návrat do samostatného plnohodnotného života, který nebude ovlivněn návykovou látkou. Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek provozuje na území města Frýdku-Místku dvě registrované sociální služby.

Odborné sociální poradenství

Služba odborné sociální poradenství je poskytována ambulantní formou. Základem poradenství jsou informace týkající se konkrétního typu závislosti, dopadu závislosti na zdravotní a psychický stav klienta, na jeho okolí, sociální vztahy a celý rodinný systém. Pracovníci služby navrhuji a vyhodnocují možnosti léčby ambulantní nebo rezidenční formou.

Během spolupráce, která je většinou po dohodě pracovníka s klientem nastavena kontinuálně, společně zmapují rizikové situace, kariéru závislosti nebo škodlivého užívání, společně pojmenovávají rizikové či problémové oblasti klientova života a navrhuji postup pro změnu. Součástí poradenství je pomoc při řešení problémů v aktuální životní situaci klienta souvisejících se zajištěním jeho potřeb (bydlení, zaměstnání, dávky státní sociální podpory, dávky hmotné nouze, dluhová problematika). Důležitým tématem je zvyšování motivace klienta k abstinenci. Pracovník pomáhá klientovi sestavit individuální plán. V rámci prevence relapsu je snahou pracovníků podpořit rozvoj či udržení adekvátních osobních a sociálních schopností a dovedností klientů, nácvik zvládnutí rizikových situací, posilování sebedůvěry. Délka spolupráce s klientem v rámci odborného sociálního poradenství se řídí potřebami klientů a jejich zakázkou. Při práci jsou využívány informační rozhovory, motivační rozhovory, podpůrné rozhovory, relaxační techniky, hodnotící dotazníky, testy závislosti, techniky pro prevenci relapsu, praktické postupy jako např. sestavení individuálního odvykacího plánu, nácviky odmítání, nácvik a rozvíjení vhodnějších způsobů chování, plánování volného času a další postupy vedoucí k rozpoznání, uvědomění si a přijetí problému a motivující k aktivitě při změně.

Klienti mohou využít individuální, párové nebo rodinné poradenství. Práce s rodinou je vnímána jako důležitá součást terapie, protože umožňuje ošetřit nejen samotného klienta, ale také jeho blízké, kteří jsou náročnou situací zasaženi. V případě zájmu klientů je rovněž prostor pro skupinovou práci – buďto pro samotné uživatele formou tematických skupin nebo v podobě podpůrné skupiny pro rodinné příslušníky a blízké osoby.

V zájmu klienta a s jeho souhlasem služba spolupracuje s řadou dalších institucí a organizací, které se podílejí na řešení jeho situace. Pracovníci poradny klientovi v případě potřeby doporučují a zprostředkovávají další kontakty se spol. prostředím a navazující služby (nejčastěji se jedná o nástup do psychiatrické léčebny, psychiatrické ambulance, terapeutické komunity, občanské poradny atd.). V posledních třech letech byla na základě požadavků spolupracujících institucí rozšířena cílová skupina služby o mladistvé klienty (15–18 let) experimentující s užíváním návykových látek a hazardní hrou. V této souvislosti se daří prohlubovat spolupráci se soc. kurátory, PMS, městskými školskými zařízeními, nízkoprahovými centry. Služba se snaží flexibilně reagovat na podněty vycházející z praxe jednotlivých subjektů.

Služby následné péče

Posláním služby je pomoci klientům starším 18 let, kteří absolvovali ústavní či ambulantní léčbu závislosti na alkoholu a/nebo jiných návykových látkách, nebo abstinují bez odborné pomoci alespoň 3 měsíce, udržet a rozvíjet pozitivní změny životního stylu bez návykové látky.

Klienti mohou využít nabídky sociálně – terapeutické činnosti, která je podpoří v jejich abstinenci. Služba se zaměřuje na rozvoj či udržení potřebných osobních a sociálních schopností a dovedností klientů. Nedílnou součástí je také zajištění prevence relapsu nebo recidivy. Klienti se na pracovníky služby dále mohou obracet s tématy z oblasti sociální problematiky (např. bydlení, zaměstnání, dávky SSP, dávky hmotné nouze, dluhová problematika). Cílem je zachovat a rozvinout pozitivní změny, ke kterým došlo v předchozí léčbě, a předcházet tak návratu k užívání alkoholu a/nebo jiných návykových látek, zlepšit sociální dovednosti a schopnosti klienta při zvládnání běžných i náročných životních situací.

Vedle možnosti individuálních konzultací služba klientům nabízí také skupinovou terapii - podpůrné skupiny abstinujících osob pod odborným vedením terapeutů. V rámci skupiny mají klienti možnost sdílet a řešit problémy, které vedly nebo přispívaly k jejich závislosti. Skupina poskytuje pocit sounáležitosti, podpory a porozumění.

Při práci s klienty jsou využívány typy intervencí:

- informační rozhovory, motivační rozhovory, podpůrné rozhovory,
- relaxační techniky,
- praktické postupy zejména pro prevenci relapsu jako např. nácviky odmítání, zvládnání bažení, nácvik a rozvíjení vhodnějších způsobů chování, plánování volného času, eliminace rizikových situací, podpora protektivních činitelů,
- další postupy vedoucí k rozpoznání, uvědomění si a přijetí problému a motivující k aktivní změně.

V zájmu klienta a s jeho souhlasem služba spolupracuje s řadou návazných institucí a organizací, klientovi jsou zprostředkovány případně další kontakty, je mu poskytována pomoc při vyřizování běžných záležitostí.

Slušská diakonie, terapeutická komunita EXIT

Terapeutická komunita EXIT se sídlem v Komorní Lhotce poskytuje pobytové služby nezletilým a mladým dospělým ve věku 14 až 19 let, kteří se v důsledku škodlivého užívání návykových látek či hazardního hraní ocitli v nepříznivé sociální situaci. Služba usiluje o dosažení a udržení abstinence klientů, o jejich návrat do běžného života bez návykových látek a závislostního chování a o podporu

rodinného systému klienta. Pracovníci terapeutické komunity klienty motivují ke změně jejich životního stylu a k přijetí zodpovědnosti za vlastní jednání.

Služba je poskytována nepřetržitě 24 hodin denně po celý rok, doporučená délka programu je 3 až 6 měsíců, přičemž mezi podmínky přijetí klienta do služby patří mj. dobrovolná účast a motivace klienta k léčbě a doporučení odborného zařízení (psychiatr, psycholog, adiktolog, SVP a další).

Terapeutická komunita EXIT poskytuje klientům sociálně terapeutické činnosti, individuální a skupinové terapie a poradenství, poradenství pro rodiče klientů a další blízké osoby, činnosti sociální práce, socioterapii, zátěžové programy, krizovou intervenci a další.

6.2 Další služby

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Klub Semafor

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (dále jen „NZDM“) se řadí mezi služby sociální prevence, jež napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. Zřizovatelem NZDM Klubu Semafor je SMFM.

Klub Semafor vznikl sloučením NZDM Klub Prostor a NZDM Klub Kost'a a je provozován od 01. 01. 2020. Klub je určen mládeži a mladým lidem ve věku 14-26 let, kteří jsou ohroženi společensky nežádoucími jevy. Posláním Klubu Semafor je vytvořit bezpečné podmínky a prostředí, kde mohou klienti s důvěrou projednat různé životní situace, s jejichž řešením potřebují radu či pomoc, a kde se mohou potkat se svými kamarády. Klub Semafor nabízí pomoc a podporu při řešení konkrétních individuálních problémů a motivaci k využívání vlastních možností, schopností a dovedností. V rámci terénní práce se služba zaměřuje rovněž na vyhledávání potencionálních klientů v jejich přirozeném prostředí. Služba usiluje o prevenci nepříznivých životních situací, řešení nebo zmírnění dopadů nepříznivých životních situací a podporu klientů v rozvoji kompetencí pro samostatné řešení nepříznivých životních situací. Při poskytování služby je kladen důraz na nízkoprahovost, anonymitu, respekt a ochranu práv, individuální přístup, aktivitu a samostatnost, podporu vztahů a sociálních kontaktů a profesionalitu.

NZDM Klub Semafor je registrovaná sociální služba, která dle odst. 2 § 62 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, realizuje tyto činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Charita Frýdek-Místek

Charita Frýdek-Místek je nestátní nezisková organizace poskytující široké spektrum sociálních služeb. Svou činnost mimo jiné zaměřuje na děti a mládež, které jsou ohroženy společensky nežádoucími jevy. Služby rovněž realizují preventivní aktivity s cílem předcházet rizikovému chování.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Klub Nezbeda

Posláním NZDM Klubu Nezbeda je nabízet dětem a mládeži ve věku od 6 do 20 let z Frýdku-Místku důvěrné a bezpečné prostředí pro zvládnutí jejich životní etapy a aktuální situace. Služba nabízí klientům pomoc s orientací ve vztazích mezi vrstevníky, s problémy v rodině či ve škole a jinými osobními záležitostmi a společné hledání optimálního řešení. Součástí nabídky jsou aktivity, příležitosti, motivace a podpora, které klientům pomohou získat zkušenosti a nové dovednosti potřebné ke zvládnutí těchto životních situací. Cílem služby je poskytovat klientům podporu a pomoc, zajistit bezpečné prostředí a zázemí důvěry a zprostředkovávat kontakt se společenským prostředím.

Charita Frýdek-Místek, Rebel

Terénní služba Rebel pracuje s dětmi a mládeží ve věku 6-20 let, kteří jsou ohroženi společensky nežádoucími jevy. Služba je anonymní, bezplatná a je poskytována v různých lokalitách města Frýdku-Místku. Služba usiluje o vytvoření bezpečného prostoru, kde děti a mládež mohou sdílet své starosti, radosti a vše, co je pro ně v životě důležité. Dětem a mládeži jsou nabídnuty různé možnosti aktivního trávení volného času, poskytnuta příležitost popovídat si a získat informace potřebné k řešení jejich aktuálního problému bez předsudků a odsouzení. Těmito aktivitami se služba snaží předcházet tomu, aby se klienti dostávali do problematických situací, se kterými si nebudou vědět rady. Služba nabízí pomoc a podporu, sportovní a pohybové aktivity a také realizuje preventivní programy.

Charita Frýdek-Místek, Centrum Pramínek

Centrum pramínek je sociálně aktivizační služba, která pomáhá rodinám s dětmi, které se ocitly v nepříznivé životní situaci. Služba podporuje klienty ve snaze řešit jejich problémy a zlepšit tak

jejich současný stav. Služba usiluje o zmírnění negativních dopadů způsobených málo podnětným prostředím, řešení sociální situace rodiny, rozvoj rodičovských dovedností a budování a rozvoj sociálních dovedností dětí.

Služba nabízí:

- nácvik a upevňování motorických, psychických, sociálních schopností dítěte,
- osvojování základů společenského chování s ohledem na věk dítěte,
- zapojení do pracovních-výchovných programů pro děti – předškolní klub,
- nácvik a upevnění rodičovských kompetencí a rodičovského chování,
- nácvik péče a výchovy nezletilého dítěte,
- nácvik vedení rozpočtu a upevňování dovednosti spojené s chodem domácnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- doprovázení klientů do přípravné třídy, základní školy, k lékaři či na úřady,
- pomoc při hledání zaměstnání, vhodného bydlení,
- pomoc při řešení zadlužení.

Filadelfie, z. s., Nízkoprahový klub U-kryt

Nízkoprahový klub U-kryt poskytuje dětem a mládeži ve věku 7-18 let, které zažívají konfliktní situace či komplikované životní události, dávají přednost pasivnímu trávení volného času nebo mají vyhraněný životní styl, bezpečný prostor a podporu. Nabízí jim zázemí pro trávení volného času, usiluje o pozitivní změny v jejich stylu života, pomáhá jim zvládat obtížné životní situace, společně s nimi hledá cesty vedoucí ke zkvalitnění jejich života. Služba realizuje volnočasové aktivity, preventivní a výchovné a pedagogické programy. Jako součást své činnosti zajišťuje nízkoprahový klub U-kryt terénní práci.

Volnočasové aktivity

Zařízení disponuje vybavením, které dětem umožňuje uskutečňovat jednoduché instrumentální aktivity, složitější volnočasové aktivity, aktivity iniciované klienty a jiné činnosti či akce.

Preventivní, výchovné a pedagogické programy

Programy jsou vytvářeny dle specifických potřeb cílové skupiny. V současné době jsou realizovány zejména prostřednictvím pravidelných programů *Klub Exit*. V rámci těchto programů se uskutečňují diskuse, besedy, komponované pořady, programy s prvky zážitkové pedagogiky, aktivity zaměřené na nácvik a upevňování sociálních dovedností, programy zaměřené na prevenci rizikového chování, na kreativitu apod. Další aktivitou je projekt *S hubbou to zvládám lépe*, který usiluje o aktivizaci a podporu mládeže ve zvládnání jejich životních situací, přičemž využívá silného vlivu, který má

hudba v životě dospívajících. Služba rovněž nabízí možnost doučování, které probíhá na základě potřeb dětí.

Terénní práce

V rámci terénní práce pracovníci nízkoprahového klubu U-kryt zejména mapují lokalitu, v níž se zařízení nachází, vyhledávají a kontaktují potencionální klienty nízkoprahového klubu U-kryt, případně poskytují služby přímo v terénu.

Armáda spásy v České republice, z. s., Domov přístav Frýdek-Místek

Domov Přístav Frýdek-Místek poskytuje registrovanou pobytovou sociální službu domov se zvláštním režimem v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a § 16 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Služba je poskytována osobám bez přístřeší od 26 let věku, které mají sníženou soběstačnost, zhoršený zdravotní stav a potřebují péči druhé osoby, a to zejména z důvodu závislosti na návykových látkách, alkoholové a jiné demence a chronického duševního onemocnění.

Dle odst. 2 § 50 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zajišťuje služba tyto činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- d) pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) sociálně terapeutické činnosti,
- g) aktivizační činnosti,
- h) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Služba usiluje o minimalizaci rizika dalšího sociálního propadu a zhoršování zdravotního stavu uživatele, o zachování nebo obnovení dovedností pro zvládnání péče o vlastní osobu, společenských a sociálních návyků, o zajištění kontaktu s institucemi, úřady, lékaři, které uživateli pomáhají s řešením jeho problémů, o zapojení uživatele do společenského dění v domově, ve městě a o obnovení kontaktů s rodinou či přáteli.

Poradenské služby ve školských zařízeních

Školská poradenská zařízení dle § 116 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, zajišťují pro děti, žáky

a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání.

Poradenské služby ve školských zařízeních jsou poskytovány v souladu s vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Výše uvedená vyhláška definuje funkci školských poradenských zařízení a standardní činnost školního metodika prevence.

Typy školských poradenských zařízení jsou pedagogicko-psychologická poradna (dále jen „PPP“) a speciálně pedagogické centrum (dále jen „SPC“). SPC poskytuje poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání žáků s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem. PPP zjišťuje pedagogicko-psychologickou připravenost žáků na povinnou školní docházku, určuje speciální vzdělávací potřeby žáků, poskytuje poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti nebo vzniku problémů v osobnostním a sociálním vývoji a v neposlední řadě zajišťuje prostřednictvím metodika prevence předcházení rizikovému chování a realizaci preventivních opatření.

Mezi standardní činnosti školního metodika prevence patří metodické, koordinační, informační a poradenské činnosti. Školní metodik prevence, mimo jiné, zpracovává minimální preventivní program školy, koordinuje a participuje na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování, metodicky vede činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování a koordinuje jejich vzdělávání v této oblasti, spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování aj.

Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně zajišťuje za poradnu specifickou prevenci rizikového chování a realizaci preventivních opatření v oblasti územní působnosti vymezené krajským úřadem, zajišťuje koordinaci a metodickou podporu školních metodiků prevence, organizuje pro ně pravidelné pracovní porady a semináře a poskytuje jim individuální odborné konzultace, na žádost školy a školského zařízení pomáhá ve spolupráci se školním metodikem

prevence a dalšími pedagogickými pracovníky řešit aktuální problémy související s výskytem rizikového chování atd.

Služby poskytované ve zdravotnických zařízeních a další navazující služby

Oblast péče o osoby závislé na návykových látkách má mezioborový charakter, dochází ke spolupráci sociálních a zdravotních služeb, které jsou vzájemně funkčně propojeny.

Krajská adiktologická ambulance pro děti a dorost, s. r. o.

Krajská adiktologická ambulance pro děti a dorost, s. r. o., zahájila provoz v roce 2018 a jedná se o 1. specializované zdravotnické zařízení v Moravskoslezském kraji s multidisciplinárním přístupem. Ambulance se zabývá komplexní diagnostikou a léčbou poruch vyvolaných účinkem návykových látek (drogy alkoholového a nealkoholového typu) a nelátkových závislostí u dětí (gambling, závislost na počítači aj.).

Psychiatrická nemocnice v Opavě

Oddělení pro léčbu závislostí poskytuje komplexní léčbu závislosti na alkoholu, nealkoholových drogách a patologického hráčství. Jednotlivé stanice tohoto oddělení nabízejí svým pacientům strukturovaný psychoterapeutický program s tradicí v rámci střednědobé odvykací léčby, která trvá 3 měsíce. Neodmyslitelnou součástí je režimová léčba.

- a) *Stanice pro léčbu závislosti na alkoholu (ženy)* - jedná se o přijímací oddělení s uzavřeným režimem, které je určeno dospělým ženám, s možností detoxifikace a 3 měsíčním psychoterapeutickým programem zaměřeným na léčbu alkoholové závislosti. Pacientky jsou přijímány na základě doporučení k léčbě od ambulantního psychiatra, ev. praktického lékaře.
- b) *Stanice pro léčbu závislosti na alkoholu (muži)* - je otevřená stanice s psychoterapeutickým tříměsíčním programem a režimem cíleným k léčbě alkoholové závislosti u mužů. Pacienti jsou na oddělení přijímáni výhradně překladem z Příjímací stanice pro léčbu závislosti na alkoholu (muži).
- c) *Příjímací stanice pro léčbu závislosti na alkoholu (muži)* - je určena jako přijímací stanice pro dospělé mužské pacienty s problematikou alkoholové závislosti. Pacientům je poskytován detoxifikační program v délce cca 2 týdnů. Pacienti jsou posléze směřováni k další léčbě na následných odděleních. K přijetí pacienta je nutné doporučení k léčbě tzv. parere ošetřujícího lékaře - psychiatra.
- d) *Stanice pro léčbu závislosti na nealkoholových drogách (muži)* - jedná se o přijímací oddělení pro muže s možností detoxifikace, s uzavřeným režimem a 3 měsíčním psychoterapeutickým programem cíleným k léčbě závislosti na nealkoholových drogách.

Pacienti jsou přijímáni na základě doporučení k léčbě od ambulantního psychiatra, ev. praktického lékaře.

- e) *Oddělení pro léčbu závislosti na nealkoholových drogách a patologického hráčství* - oddělení je určeno mužům a ženám závislým na hře a pro ženy závislé na nealkoholových drogách, s uzavřeným režimem a s 3 měsíčním psychoterapeutickým programem. Na oddělení jsou přijímáni pacienti pouze s doporučením od psychiatra a ženy závislé na nealkoholových drogách musí mít ukončenou detoxifikaci.
- f) *Doléčovací středisko Horní Holčovice - stanice pro léčbu závislosti na alkoholu a nealkoholových drogách (muži)* - jedná se o rehabilitační oddělení pro léčbu závislosti mužů. Léčba v Horních Holčovicích (odloučené pracoviště PN Opava) probíhá formou izolace od návykových látek a rehabilitační a pracovní terapie. Na toto oddělení jsou překládáni pacienti po předchozím přijetí na oddělení v Psychiatrické nemocnici v Opavě nebo po předchozí domluvě i z jiných zdravotnických zařízení.
- g) *Adiktologické centrum při PN Opava* - nabízí podporu a terapeutické vedení při řešení obtíží v souvislosti s hráčstvím. Služba je určena všem, kterých se týká hráčská problematika, a kteří chtějí svou situaci řešit. Službu mohou využít klienti bez ohledu na to, zda aktuálně abstínují či se o to pokoušejí, jejich blízcí, rodinní příslušníci, spoluzávislí. Služba je dostupná i těm, kteří se aktuálně léčí s jinou problematikou.

Fakultní nemocnice Ostrava

Psychiatrické oddělení (lůžková část) se zabývá léčbou pacientů ve věku 15-70 let. Hospitalizovat je možné pacienty s celým spektrem duševních poruch - poruchy nálady, úzkostné poruchy a jiné neurotické poruchy, psychosomatická onemocnění, psychotické poruchy bez závažného neklidu a závislosti na alkoholu i ostatních psychoaktivních látkách (detoxifikace). Detoxifikace, tedy kontrolované vysazení návykových látek s léčbou odvykacích příznaků a motivační intervencí, jsou na oddělení poskytovány standardně, nikoliv však plná léčba závislostí, která probíhá ve specializovaných programech psychiatrických nemocnic (vhodné je pokračování v komplexních programech léčby závislostí navazujících na detoxifikaci).

Ambulance pro léčbu návykových nemocí poskytuje ambulantní péči pacientům se závislostí na alkoholu či návykových lécích, stejně jako pacientům užívajícím nelegální návykové látky, mezi něž patří nejčastěji marihuana, pervitin a heroin. Ambulance neposkytuje specializovaný program léčby hráčství. Pro osoby, které se potýkají s problematickým vztahem k alkoholu, je připravena rovněž podpůrná psychoterapeutická skupina.

Psychoterapeutická skupina je určena pacientům, kteří mají za sebou některou z forem protialkoholní léčby (ambulantní, detoxifikační, komplexní) a v současnosti abstínují, event. těm,

kteří se ještě nedostali do stavu závislosti, ale vnímají, že se v důsledku konzumace alkoholu potýkají s problémy. Skupina nabízí pacientům pomoc při nahlížení na vlastní fungování ve vztahu k alkoholu, na fungování v mezilidských vztazích, ale také na celkové zacházení se sebou samými.

Nemocnice s poliklinikou Havířov, p. o.

Psychiatrické oddělení poskytuje všeobecnou psychiatrickou péči dospělým osobám se zaměřením na pacienty s depresivním, neurotickým, psychotickým, organicky podmíněným onemocněním a závislostmi alkoholového i nealkoholového typu. K léčbě jsou využívána psychofarmaka, elektrokonvulzivní terapie, skupinová a individuální psychoterapie. Psychoterapeuti s pacienty pracují metodami muzikoterapie, arteterapie, psychodramatu či psychogymnastiky a zaměřují se také na rodinu a rodinné vztahy. K dispozici je terapeutická místnost, ve které se pacienti v rámci léčby věnují především skupinovým edukačně-psychoterapeutickým aktivitám a výtvarné tvorbě.

CNS centrum Třinec, s. r. o.

Privátní psychiatrická a psychosomatická klinika je soukromým zdravotnickým zařízením a mj. se zabývá léčbou stavů vzniklých v souvislosti s užíváním návykových látek, zejména však stavů vzniklých po odnětí návykové látky, na niž se pacient stal závislým. V zařízení je poskytována farmakologická i nefarmakologická léčba: elektrokonvulzivní terapie, fototerapie, vodoléčba, kondiční cvičení, psychoterapie skupinová a individuální, dále relaxace, ergoterapie, hypnoterapie.

7. SWOT analýza protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku

SWOT analýza mapuje drogovou problematiku ve městě Frýdku-Místku a poskytuje koncepční rámec, který umožňuje porovnání vnitřních silných a slabých stránek s vnějšími hrozbami a příležitostmi. SWOT analýza byla vyhotovena ve spolupráci s odborníky zabývajícími se drogovou problematikou a dalšími spolupracujícími subjekty, které působí na území města Frýdku-Místku, a byla využita jako podklad při stanovení jednotlivých cílů a opatření protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2021-2027.

Tabulka 24: SWOT Analýza protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku

SWOT analýza protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existence a dostupnost sociálních služeb zabývajících se závislostmi • Existence a dostupnost sociálních služeb zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů • Vznik pobytové služby (terapeutické komunity) pro mladistvé a mladé dospělé ohrožené závislostí na návykových látkách či hazardním hraní • Stabilní zázemí sociálních služeb • Vysoká odbornost a kvalifikace pracovníků • Fungující spolupráce mezi sociálními službami, jejich propojenost a návaznost • Zapojení služeb do procesu komunitního plánování • Realizace preventivních projektů a aktivit zacílených na sociálně patologické jevy • Dostupnost volnočasových aktivit a kulturních akcí ve městě • Existence klíčových systémových prvků v oblasti prevence ve školských zařízeních • Dostupnost programů primární prevence ve školských zařízeních • Legislativní regulace konzumace alkoholu na veřejnosti a regulace hazardního hraní 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná informovanost o drogové problematice a protidrogové prevenci na sociálních sítích • Nedostatečná prevence v oblasti problémového hráčství • Nízká dostupnost specifických programů selektivní a indikované prevence v oblasti závislostí pro děti mladší 15 let • Nedostačující kapacity zdravotnických (psychologických a psychiatrických) ambulantních služeb a adiktologických služeb pro děti a mládež • Nedostatek psychiatrů pro klienty pobytových sociálních služeb s duální diagnózou (chronické duševní onemocnění v kombinaci se závislostí) • Absence spolupráce školských zařízení se sociálními službami zaměřenými na prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže • Rozdělení drogové problematiky mezi 2 odbory MMFM • Roztříštěnost a nekonceptčnost dotačních programů SMFM

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Dotační programy v oblasti prevence na úrovni EU, MŠMT, MPSV, MSK, SMFM • Podpora spolupráce mezi jednotlivými subjekty v oblasti školství, zdravotnictví a sociálních služeb • Výměna zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe mezi jednotlivými organizacemi • Využití online prostředí jako prostoru pro komunikaci s klienty a šíření osvěty v oblasti protidrogové prevence • Osvěta rodičů a veřejnosti v oblasti protidrogové prevence a rizik vzniku závislosti • Zvyšování odbornosti pracovníků • Využití opatření uložení probačního dohledu u dětí a mladistvých, kteří spáchali provinění či čin jinak trestný a současně jsou konzumenty návykových látek • Kontroly restauračních zařízení (prodej a podávání alkoholu osobám mladším 18 let) 	<ul style="list-style-type: none"> • Absence ambulantní pedopsychiatrické péče • Snížení finančních dotací pro oblast protidrogové politiky v důsledku snižování objemů prostředků pro samosprávné celky • Rozvoj závislostí na online hazardním hraní • Problémové užívání opioidních analgetik, sedativ a hypnotik • Dostupnost návykových látek prostřednictvím tzv. darknetu⁵ • Menší zájem o volnočasové aktivity ze strany dětí a mladistvých, finanční nákladnost volnočasových aktivit • Bagatelizace a všeobecný nezájem společnosti zabývat a podílet se na řešení patologického chování dětí a mládeže • Syndrom vyhoření a přepracovanost pracovníků v oblasti školství, zdravotnictví a sociálních služeb • Odchod kvalifikovaných pracovníků do jiných oblastí

⁵ komerční webová stránka, která funguje jako černý trh pro prodej ilegálního zboží (např. návykových látek, nepovolených léčiv aj.)

8. Cílové oblasti protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2021-2027

Základní strategické oblasti *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027* jsou:

- prevence,
- minimalizace rizik a škod,
- léčba a resocializace,
- regulace trhu a snižování nabídky.

Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Moravskoslezském kraji na období 2021-2027 spatřuje klíčové přístupy k řešení drogové problematiky v kraji v oblastech:

- efektivní primární prevence závislostního chování,
- kvalitní a dostupné sítě zdravotních a sociálních služeb a jiných aktivitách pro osoby ohrožené různými typy závislostí,
- snižování rizik souvisejících s užíváním drog a návykovým chováním,
- efektivní koordinace všech subjektů zapojených do protidrogové problematiky v Moravskoslezském kraji.

Cílové oblasti protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2021-2027 vycházejí ze strategických oblastí a přístupů na krajské i národní úrovni a k jejich stanovení byly rovněž využity poznatky uvedené ve SWOT analýze protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku.

Přehled oblastí a cílů protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2021-2027

Prevence rizikového a závislostního chování

Cíl č. 1	Realizace terénní práce s dětmi a mládeží, kteří jsou ohroženi rizikovým způsobem života, v jejich přirozeném sociálním prostředí
Cíl č. 2	Podpora preventivních aktivit v NZDM
Cíl č. 3	Zajištění preventivních a volnočasových aktivit v SVL
Cíl č. 4	Realizace volnočasových aktivit a preventivních programů pro děti a mladistvé
Cíl č. 5	Podpora kvalitních a efektivních programů primární prevence

Dostupnost služeb a aktivit pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí

Cíl č. 6	Podpora služeb a aktivit pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí
Cíl č. 7	Poradenská a socioterapeutická práce s mladistvými uživateli návykových látek, mladistvými ohroženými patologickým hráčstvím a jejich blízkými

- Cíl č. 8 Odborná pomoc s řešením problémů v souvislosti s užíváním návykových látek a patologickým hraním u mladistvých
- Cíl č. 9 Mapování potřeb a služeb pro osoby bez přístřeší závislé na návykových látkách

Minimalizace rizik souvisejících s užíváním návykových látek

- Cíl č. 10 Podpora organizací poskytujících služby v oblasti harm reduction
- Cíl č. 11 Postpenitenciární služba zaměřená na uživatele návykových látek

Koordinace a spolupráce subjektů participujících v protidrogové oblasti

- Cíl č. 12 Podpora spolupráce a informovanosti zainteresovaných subjektů
- Cíl č. 13 Zvýšení informovanosti veřejnosti o činnostech v oblasti drogové problematiky

Snížení dostupnosti návykových látek

- Cíl č. 14 Realizace kontrolních a represivních aktivit v oblasti protidrogové politiky
- Cíl č. 15 Realizace kontrolních aktivit zaměřených na dodržování platných právních předpisů v oblasti návykových látek a hazardního hraní

8.1 Prevence rizikového a závislostního chování

Prevenici, coby jeden z pilířů protidrogové politiky, lze v širším slova smyslu definovat jako aktivity zaměřené na předcházení či minimalizaci výskytu rizikového a závislostního chování a snižování rizik spojených s tímto chováním. Aktivity jsou realizovány v rovině primární, sekundární a terciární, přičemž se tyto roviny vzájemně prolínají.

Podstatou primární prevence je zamezit vzniku rizikového a závislostního chování. Oblast primární prevence rizikového a závislostního chování má široké spektrum působnosti a vyžaduje komplexní přístup. Nejohroženější skupinou jsou děti a mladiství, a proto je převážná část preventivních programů zaměřena právě na tuto cílovou skupinu.

Oblasti primární prevence se zabývá i MŠMT, které vydalo *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních*. Primární prevence rizikového chování v působnosti MŠMT se prioritně zaměřuje na předcházení rozvoje rizikového chování jako je agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, záškoláctví, závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling, sexuální rizikové chování a další. Základním nástrojem primární prevence v oblasti školství je *Minimální preventivní program*, který je komplexním systémovým prvkem v realizaci preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních. Jedná se o konkrétní dokument jednotlivých škol zaměřený především na výchovu a vzdělávání žáku ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Dalším významným dokumentem je *Školní preventivní strategie*, která definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních s cílem oddálit, snížit nebo eliminovat výskyt rizikových forem chování, zvýšit schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí a podporovat jejich zdravý životní styl.

Cíl č. 1	Realizace terénní práce s dětmi a mládeží, kteří jsou ohroženi rizikovým způsobem života, v jejich přirozeném sociálním prostředí
Popis cíle	Zmapovat lokality na území města Frýdku-Místku se zvýšeným výskytem dětí a mladistvých ohrožených rizikovým způsobem života, vyhledávat a kontaktovat děti a mladistvé v jejich přirozeném sociálním prostředí a předcházet či eliminovat sociální hrozby vyplývající z případného rizikového chování nebo způsobu života.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledávání a kontaktování dětí a mládeže v jejich přirozeném sociálním prostředí • Poskytování informací o možnostech odborné pomoci včetně zprostředkování návazných služeb • Distribuce informačních materiálů a brožur s preventivní tematikou
Realizátor	NZDM Klub Semafor NZDM Nízkoprahový klub U-kryt Charita Frýdek-Místek, Rebel
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Přehled (mapa) lokalit • Počet kontaktů • Počet distribuovaných informačních materiálů a brožur

Cíl č. 2 Podpora preventivních aktivit v NZDM	
Popis cíle	Prostřednictvím různorodých aktivit preventivně působit na chování a myšlení dětí a mladých dospívajících.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace spontánních i řízených diskusí s ohledem na zájmy, potřeby a věk aktuální cílové skupiny klientů v rámci NZDM • Realizace volnočasových aktivit směřujících k efektivnímu trávení volného času a prevenci sociálně patologických jevů • Poskytnutí prožitkových programů a besed pro klienty NZDM, pracovníky NZDM i pracovníky jiných středisek a organizací • Ná vazná spolupráce s terénní službou Rebel • Informovanost potencionálních klientů i veřejnosti o službě a nabídce aktivit prostřednictvím sociálních sítí a dalších online médií
Realizátor	Charita Frýdek-Místek, Klub Nezbeda
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Počty realizovaných aktivit, programů, setkání • Zpětná vazba a reflexe; pozitivní posun klientů (doložitelný zápisy)

Cíl č. 3 Zajištění preventivních a volnočasových aktivit v SVL	
Popis cíle	Snížit či eliminovat výskyt nežádoucích sociálně patologických jevů a rizikového chování v sociálně vyloučených lokalitách prostřednictvím preventivních a volnočasových aktivit.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace preventivních aktivit ve spolupráci s NNO a dalšími subjekty • Besedy pro obyvatele lokality na téma zdravého životního stylu, návykových látek, rizikového sexuálního chování aj. • Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti pro rodiny s dětmi
Realizátor	Oddělení sociální prevence OSS MMFM Charita Frýdek-Místek, Centrum pramínek
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Počet aktivit a besed • Počet klientů

Cíl č. 4	Realizace volnočasových aktivit a preventivních programů pro děti a mladistvé
Popis cíle	<p>Motivovat děti a mladistvé k efektivnímu trávení volného času a zapojení se do aktivit na území města Frýdku-Místku prostřednictvím volnočasových akcí pro klienty terénní služby Rebel. Realizací preventivních projektů zaměřených na témata z oblasti škodlivého užívání návykových látek, nadměrných aktivit na internetu a rizikového sexuálního chování docílit snížení výskytu sociálně patologických jevů u dětí a mladistvých do 15 let věku, a to ve spolupráci se školskými zařízeními. Aktivně využívat internetovou platformu (sociální sítě, internetové stránky) ke komunikaci s klienty i rodiči a k šíření příspěvků, informací a osvěty z oblasti prevence a sociálně patologických jevů - domácí násilí, závislostní chování, šikana, témata vztahů a sexuality aj.</p>
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace preventivních projektů a aktivit zacílených na sociálně patologické jevy • Využití online prostředí jako prostoru pro komunikaci a šíření osvěty v oblasti prevence • Spolupráce terénní služby Rebel se školskými zařízeními
Realizátor	Charita Frýdek-Místek, Rebel
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Počet preventivních projektů a aktivit • Počet klientů

Cíl č. 5 Podpora kvalitních a efektivních programů primární prevence	
Popis cíle	Předcházet či minimalizovat rizikové projevy chování, podporovat zdravý životní styl a rozvíjet pozitivní sociální chování u dětí a mladistvých. Přiblížit dětem a mladistvým vhodnou formou základní zásady bezpečného chování, posílit jejich právní vědomí a působit preventivně v oblasti návykových látek, šikany, kyberšikany, xenofobie, sexuálního rizikového chování aj. Šířit osvětovou činnost zaměřenou na snižování rizika výskytu trestných činů, jejich škodlivých důsledků pro jednotlivce a společnost, včetně strachu z kriminality. Poskytnout rodičům a pedagogům teoretické znalosti v oblasti rizikového chování včetně prevence vzniku a rozvoje rizikového chování a informovat o možnostech řešení problémů spojených s užíváním drog v rodině.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace preventivních programů pro děti, žáky a studenty • Realizace přednášek z oblasti prevence pro rodiče a pedagogy • Realizace projektu „Policejní pohádky“
Realizátor	Renarkon, o. p. s., Centrum primární prevence Policie České republiky Městská policie Frýdek-Místek
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MV, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Počet preventivních programů • Počet přednášek • Počet subjektů zapojených do projektu „Policejní pohádky“

8.2 Dostupnost služeb a aktivit pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí

Sociální služby, zejména služby sociální prevence, mezi které patří kontaktní centra, služby následné péče, terapeutické komunity, terénní programy a další, napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností či sociálně znevýhodňující prostředí. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Cíl č. 6	Podpora služeb a aktivit pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí
Popis cíle	Snížit míru problémového užívání návykových látek a hazardního hraní formou podpory sociálních služeb a navazujících aktivit pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí, a to v souladu s principy střednědobého plánování sociálních služeb.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none">Podpora stávajících sociálních služeb a navazujících aktivit
Realizátor	SMFM
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	SMFM
Předpokládaný výstup	Výše finanční podpory (v Kč)

Cíl č. 7	Poradenská a socioterapeutická práce s mladistvými uživateli návykových látek, mladistvými ohroženými patologickým hráčstvím a jejich blízkými
Popis cíle	<p>Modifikovat rizikové chování nebo minimalizovat jeho dopady a změnit postoje u mladistvých uživatelů návykových látek (alkoholových i nealkoholových) a mladistvých ohrožených patologickou hrou, působit preventivně v oblasti rozvoje závislostí nebo jejich léčby, podpořit klienty v aktivním a smysluplném trávení volného času, bezpečných aktivitách a společnosti, zvýšit informovanost o problematice závislostí a závislostního chování a podpořit rozvoj kompetencí pro řešení situace u rodinných příslušníků a blízkých osob.</p> <p>Cílová skupina: Mladiství od 15 do 18 let, kteří jsou ohroženi negativními dopady užívání návykových látek a/nebo hazardního hraní včetně rozvoje závislosti, a jejich rodinní příslušníci nebo osoby blízké.</p>
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Individuální poradenská a socioterapeutická práce s cílovou skupinou v ambulantní formě • Práce s rodinným systémem mladistvých klientů – zapojení rodičů a blízkých - hledání možností pro dosažení pozitivních změn v životě klientů a omezení rizikového chování • Edukace o problematice užívání návykových látek a hazardního hraní • Rozvoj motivace ke změně životního stylu a postojů - podpora klientů ve změnách směrem k zodpovědnějšímu, bezpečnějšímu chování ve vztahu k návykovým látkám a patologické hře • Individuální poradenství a socioterapie pro rodinné příslušníky mladistvých uživatelů/hráčů – možnost spolupráce s nimi i samostatně v případě, že mladistvý není ke spolupráci motivován
Realizátor	Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, SMFM
Předpokládaný výstup	Počet individuálních nebo rodinných osobních konzultací pro mladistvé a jejich blízké

Cíl č. 8	Odborná pomoc s řešením problémů v souvislosti s užíváním návykových látek a patologickým hraním u dospívajících
Popis cíle	<p>Realizace odborného programu „Zkus to s námi“ zaměřeného na dospívající klienty s rizikovým chováním nebo ohrožené sociálně-patologickými jevy, kteří jsou klienty kurátorů pro mládež. Nalezení možností pro změnu jejich chování do sociálně přijatelnějších forem, podpora v přejímání jejich zodpovědnosti za svůj život a své místo ve společnosti, změna postoje k rizikovým aktivitám a omezení rizikového chování.</p> <p>Odborná a systematická individuální práce s klienty oddělení sociálního poradenství pro mládež odboru sociální péče Magistrátu města Frýdku-Místku, kteří mají problémy s návykovými látkami, patologickým hraním a/nebo netolismem, a s jejich rodinami.</p> <p>Cílová skupina: dospívající od 13 do 18 let, u kterých je zaznamenán problém s návykovými látkami, patologickým hraním a/nebo netolismem a u nichž nedošlo k nápravě domluvou ze strany pracovníků sociálního poradenství pro mládež</p>
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Individuální poradenská a soc. terapeutická práce s dospívajícími klienty indikovanými kurátory pro mládež • Rodinné poradenství za účelem společného hledání možností pro dosažení pozitivních změn v životě klientů a omezení rizikového chování • Edukace o problematice užívání návykových látek, hazardního hraní, netolismu; rozvoj motivace ke změně životního stylu a postojů
Realizátor	Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	SMFM
Předpokládaný výstup	Poskytnutí uceleného programu v rozsahu 8-10 individuálních a/nebo rodinných konzultací. Předpokládaný rozsah 200-250 intervencí.

Cíl č. 9 Mapování potřeb a služeb pro osoby bez přístřeší závislé na návykových látkách	
Popis cíle	Zmapovat potřeby a dostupnost služeb pro osoby, u nichž se kumuluje kromě bezdomovectví i další rizikový faktor, a to závislost na návykových látkách.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Mapování potřeb a dostupnosti služeb na území města Frýdku-Místku pro osoby bez přístřeší, které užívají návykové látky
Realizátor	SMFM Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek Renarkon, o. p. s., Terénní program Frýdecko-Místecko Slezská diakonie, BETHEL Frýdek-Místek
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, SMFM
Předpokládaný výstup	Přijetí opatření v návaznosti na zjištěné potřeby

8.3 Minimalizace rizik souvisejících s užíváním návykových látek

V rámci minimalizace rizik spojených s užíváním návykových látek a závislostním chováním jsou realizovány programy a aktivity, které usilují o snižování nepříznivých sociálních, zdravotních a ekonomických důsledků užívání návykových látek a patologického hráčství. Oblast harm reduction zahrnuje nejrůznější postupy, mezi ty nejznámější patří výměna použitých injekčních setů, poskytování poradenství a informací o možnostech léčby či jiné odborné pomoci a edukaci o rizicích spojených s užíváním návykových látek.

Cíl č. 10	Podpora organizací poskytujících služby v oblasti harm reduction
Popis cíle	Podporovat organizace poskytující služby harm reduction na území města Frýdku-Místku s cílem snížit či minimalizovat škody a potencionální rizika spojené s užíváním návykových látek a hazardním hraním.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none">• Realizace služeb a projektů v oblasti harm reduction
Realizátor	Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek Renarkon, o. p. s., Terénní program Frýdecko-Místecko
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, RVKPP, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none">• Počet klientů/kontaktů• Počet vyměněných injekčních setů
Další informace	Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek se zaměřuje na snížení nepříznivých sociálních a zdravotních důsledků u osob závislých či ohrožených závislostí. Služba neposkytuje výměnný servis.

Minimalizace rizik souvisejících s užíváním návykových látek spadá do terciární prevence, která rovněž zahrnuje resocializaci či sociální rehabilitaci u klientů, kteří již prošli léčbou vedoucí k abstinenci nebo kteří se zapojili do substituční léčby a abstinují od nelegálních drog. Za specializovaného pracovníka ORP lze považovat sociálního kurátora, který je nositelem postpenitenciární péče.

Cíl č. 11 Postpenitenciární služba zaměřená na uživatele návykových látek	
Popis cíle	<p>Rozvíjet a udržovat motivaci odsouzených k trvalé abstinenci i po ukončení výkonu trestu odnětí svobody. Poskytovat osobám propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody pomoc s nalezením cesty k plné a trvalé abstinenci, poskytovat podporu při hledání nových životních cílů a možností vlastní seberealizace, a tím snižovat rizika recidivy páčání trestné činnosti v důsledku užívání návykových látek.</p> <p>Cílová skupina: osoby, které užívaly návykové látky před výkonem trestu odnětí svobody, a které spadají pod správní obvod ORP Frýdek-Místek.</p>
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Realizace návštěv klientů ve věznicích • Písemné kontaktování klientů s nabídkou pomoci sociálního kurátora • Poskytování intervencí - poradenského servisu a individuálních konzultací v oblasti závislostí a závislostního chování • spolupráce s navazujícími službami zabývajícími se léčbou závislostí na návykových látkách
Realizátor	sociální kurátor pro dospělé OSS MMFM
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Počet návštěv ve věznicích • Počet oslovených klientů • Počet intervencí

8.4 Koordinace a spolupráce subjektů participujících v protidrogové oblasti

Oblast koordinace a spolupráce subjektů participujících v protidrogové oblasti usiluje o propojení všech aktérů protidrogové politiky za účelem vzájemné kooperace, networkingu, efektivní komunikace a společného sdílení teoretických i praktických poznatků.

Cíl č. 12	Efektivní spolupráce a informovanost zainteresovaných subjektů
Popis cíle	Efektivní spolupráce a koordinace subjektů a aktérů působících v oblasti protidrogové politiky a poskytnutí prostoru pro výměnu zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none">• Aktivní účast protidrogového koordinátora MMFM na setkání pracovní skupiny Prevence kriminality• Pravidelná jednání pracovních skupin komunitního plánování• Společná setkání zástupců sociálních služeb, SPOD, školství, policejních složek a dalších organizací (multidisciplinární týmy)
Realizátor	SMFM Charita Frýdek-Místek, Centrum pramínek
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MPSV, MSK, SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none">• Počet setkání• Zápisy ze setkání

Cíl č. 13	Zvýšení informovanosti veřejnosti o činnostech v oblasti drogové problematiky
Popis cíle	Zvýšit informovanost veřejnosti o vzniku, negativních dopadech, rizicích užívání návykových látek a závislostního chování a službách zabývajících se prevencí nebo léčbou závislostí na návykových látkách a patologického hráčství ve Frýdku-Místku.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Informování veřejnosti prostřednictvím informačních materiálů, webových stránek SMFM, Zpravodaje města Frýdku-Místku a dalších zdrojů
Realizátor	SMFM
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Počet zveřejněných článků • Počet vyhotovených či předaných informačních materiálů

8.5 Snižování dostupnosti návykových látek

Cílem je udržet pozitivní trend při odhalování a úspěšném objasňování trestné činnosti na úseku alkoholové i nealkoholové toxikomanie, a to nejen na území města Frýdku-Místku, ale i v jeho blízkém okolí. Dále pak využít dostupné legislativní nástroje při omezování dostupnosti návykových látek a kontrole provozování hazardních či jiných podobných her, zejména nezletilými.

Cíl č. 14 Realizace kontrolních a represivních aktivit v oblasti protidrogové politiky	
Popis cíle	Kontrolní činnost a další úkony v oblasti alkoholové i nealkoholové toxikomanie s cílem snížit dostupnost návykových látek a regulovat provozování hazardních her.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none">• Kontrola dodržování zákazu prodeje a podávání alkoholických nápojů a jiných návykových látek nezletilým osobám• Kontrola dodržování zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích• Kontrola dodržování zákazů týkajících se provozování hazardních a jiných podobných her (včetně kontrol zabezpečení hazardu před nezletilými)• Potlačování výroby a distribuce nelegálních drog
Realizátor	Policie České republiky
Termín realizace	2021-2027
Zdroj financování	MV
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none">• Počet kontrolních akcí• Počet přestupků či protiprávních jednání

Cíl č. 15	Realizace kontrolních aktivit zaměřených na dodržování platných právních předpisů v oblasti návykových látek a hazardního hraní
Popis cíle	Kontrolní činnost zaměřená na dodržování platné legislativy včetně obecně závazných vyhlášek a nařízení města ve vztahu k návykovým látkám a hazardnímu hraní.
Opatření k naplnění cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Dohled nad dodržováním zákazu podávání a prodeje alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek nezletilým osobám • Dohled nad dodržováním zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích • Dohled nad dodržováním provozování hazardních a jiných podobných her (včetně kontrol zabezpečení hazardu před nezletilými)
Realizátor	Městská policie Frýdek-Místek
Zdroj financování	SMFM
Předpokládaný výstup	<ul style="list-style-type: none"> • Počet kontrolních akcí • Počet přestupků či protiprávních jednání

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
MMFM	Magistrát města Frýdku-Místku
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
NZIS	Národní zdravotnický informační systém
OBRaPK	Odbor bezpečnostních rizik a prevence kriminality
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSS	Odbor sociálních služeb
PN	Psychiatrická nemocnice
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
RVKPP	Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
SMFM	Statutární město Frýdek-Místek
SPC	Speciálně pedagogické centrum
SVI	Systém včasné intervence
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
SVP	Středisko výchovné péče
ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky

Seznam zdrojů

Publikace

Adresář poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Frýdek Místek
Koncepce rozvoje školství statutárního města Frýdku-Místku na období 2021–2025
Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
Plán prevence kriminality statutárního města Frýdek-Místek na léta 2021-2025
Strategický plán rozvoje statutárního města Frýdku-Místku na období 2012-2025
Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Moravskoslezském kraji na období 2021-2027
Strategie protidrogové politiky města Frýdek-Místek na období 2015-2020
Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015-2020
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a navazujících aktivit statutárního města Frýdku-Místku na období 2019-2021

Právní předpisy

Obecně závazná vyhláška č. 2/2017 o regulaci provozování hazardních her
Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách
Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

CNS centrum Třinec, s. r. o.: <https://www.psychtr.cz/>
Fakultní nemocnice Ostrava: <https://www.fno.cz/>
Krajská adiktologická ambulance pro děti a dorost, s. r. o.: <https://www.kaadd.cz/>
Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti: www.drogy-info.cz
Nemocnice s poliklinikou Havířov, p. o.: <http://www.nsphav.cz/cs/>
Psychiatrická nemocnice v Opavě: <http://www.pnopava.cz/>
Registr poskytovatelů sociálních služeb: <http://iregistr.mpsv.cz/>

Seznam obrázků

- Obrázek 1: Informační leták pro děti a mladistvé - Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek
- Obrázek 2: Informační leták pro děti a mladistvé - Renarkon, o. p. s. - Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek
- Obrázek 3: Systém koordinace protidrogové politiky na národní úrovni

Seznam tabulek

- Tabulka 1: Přehled počtu pacientů s diagnózou F63.0 v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví v okrese Frýdek-Místek v letech 2015-2019
- Tabulka 2: Přehled počtu pacientů s diagnózou F10-F19 v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví v okrese Frýdek-Místek v letech 2015-2019
- Tabulka 3: Přehled počtu pacientů s diagnózou F63.0 v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví ve městě Frýdek-Místek v letech 2015-2019
- Tabulka 4: Přehled počtu pacientů s diagnózou F10-F19 v ambulancích s odborností 305 (psychiatrie) a 306 (dětská a dorostová psychiatrie) dle věku a pohlaví ve městě Frýdek-Místek v letech 2015-2019
- Tabulka 5: Přehled počtu klientů Modrého kříže v České republice, Poradny Frýdek-Místek – Odborné sociální poradenství, dle závislosti v letech 2015-2019
- Tabulka 6: Přehled počtu klientů Modrého kříže v České republice, Poradny Frýdek-Místek – Služba následné péče, dle závislosti v letech 2015-2019
- Tabulka 7: Přehled počtu klientů Kontaktního a poradenského centra Renarkon, o. p. s., dle primární drogy v letech 2015-2019
- Tabulka 8: Přehled počtu klientů Kontaktního a poradenského centra Renarkon, o. p. s., dle využitých služeb
- Tabulka 9: Přehled prázdninových pobytů pro děti a mladistvé pořádané odborem sociálních služeb MMFM v letech 2015-2017
- Tabulka 10: Přehled prázdninových pobytů pro děti pořádané odborem sociální péče MMFM v letech 2017-2019
- Tabulka 11: Počty klientů nízkoprahových zařízení pro děti a mládež v letech 2015-2019

- Tabulka 12: Přehled preventivních programů realizovaných Centrem primární prevence Renarkon, o. p. s., ve školách a školských zařízeních na území SMFM v letech 2015-2020
- Tabulka 13: Přehled realizace projektu „Zkus to s námi“ v letech 2017-2019
- Tabulka 14: Přehled poradenské a socioterapeutické práce s mladistvými uživateli alkoholových, nealkoholových drog, mladistvými ohroženými závislostí na patologické hře a jejich blízkými v letech 2015-2019 - Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek
- Tabulka 15: Výše vynaložených finančních prostředků na zvyšování odbornosti pracovníků organizace Renarkon, o. p. s., Kontaktního a poradenského centra Frýdek-Místek v letech 2015-2019
- Tabulka 16: Služby harm reduction v letech 2015-2019 - Modrý kříž v České republice, Poradna Frýdek-Místek
- Tabulka 17: Služby harm reduction v letech 2015-2019 - Renarkon, o. p. s., Kontaktní a poradenské centrum Frýdek-Místek
- Tabulka 18: Služby harm reduction v letech 2015-2019 - Renarkon, o. p. s., Terénní program Frýdecko-Místecko
- Tabulka 19: Přehled realizovaných setkání pracovních skupin komunitního plánování v letech 2015-2019
- Tabulka 20: Přehled kontrolních akcí zaměřených na zákaz podávání a prodeje alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek nezletilým osobám na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019
- Tabulka 21: Přehled kontrolních akcí zaměřených na zákaz konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019
- Tabulka 22: Přehled kontrolních akcí zaměřených na provozování hazardních a jiných podobných her na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019
- Tabulka 23: Počet zjištěných protiprávních jednání v oblasti potlačování výroby a distribuce drog na území města Frýdku-Místku v letech 2015-2019
- Tabulka 24: Přehled poskytnutých dotací z programu Prevence kriminality v letech 2015-2019
- Tabulka 25: SWOT Analýza protidrogové prevence a koordinace ve Frýdku-Místku